

Mb   Bhaadal   Malak Malak **M kpa m  mek n**

Beeka Mb   Bhaadal   Yezu Klisto Malak nakaada t  m kana m . Malak nab    ng t t  eYuda nakan  dum kon   ne Z  b bhii b  nagwak Mb   Bhaadal ne b djekel   Yezu  . Ny  nakwyal m kana m  mb   et p bak  ,   sok bot nadi, b  dinaa   paamyaal m kpa   Z  b  .

Beeka Mb   Bhaadal Malak nakwyal et p bot   namyaal Z  b nadi   di bot   mbyak eYuda  . Ye   Mb   Bhaadal na dhen. Ny y   kaada et p ee edh ma   Yezu. Ye tok pe ne et p ee na djaa-djaa Yezu nadi elii ne bot   t  tak. Tin, t  tak w  waabela b t  ne edi ny  nakaada bhoma Yezu b  ne b dhiiti bot, d   ny  nadi etsik bot  , ne elen  be ne b dhiiti bot. E b dhiiti edi e sis ny  spekaada b dhiiti et p ee di   di t  b dhiiti b mekana m  Mb   Bhaadal  .

Mb   Bhaadal Malak nakwyal   zobaadu   ezel   wat ne b mekana m  Mb   Bhaadal elel yii m k n. Tin, ny  nakaada y    d   puuge. Kana m kpa m  mek n, ny  lyaal bot Yezu   d   S  ejele M n Mot, (1.1). Pe kyee mesik m  Mb   Bhaadal ny  kake   n  , M n Z  b eegwy  bema   Melaaba (15.39).

Pe t  pak m k n m  m kana m  Malak (1.1–8.26), Yezu aakwyel n  , bot leegu ze ny  nadi. Ny  nadi etsik membel, es  m lyeeb t  bot, ny  nadi elii   ne egh n. Bot nadi edji-dji n  : «Nwyak   nwya  mot?» Tin, Yezu nadi eke ne bot   di egek n  , b  ne gu ny  o n  : «N  le ka bot, sa m  di  .»

Pε tō yak pes mēkana kalik ε (8.27—16.20) lyaal é dāa Yezu di Mōn Zeeb ε.

Bot ε mel me Ḫyoŋ ε Lōm nadu-duwal ekukuma bōo é dāa bezeeb. Bot ε tak nadi esa bēte ne mēvyekelé, bē nadi é bengék ε bot, etep djas bot nadi ezye bē ne ye ε, bē nadi ekwak.

Ghuna Yezu nabé é Mōn Zeeb, myaala nyε namyaal mot ne esesee bē djas, ne dāa nyε nalooba ne Zeeb ε. Ye naasa náá, nyε zuk da nyε é gwyε. Dōo ne náá, bēdjekel bē nabé é ààleenyo εgu ye. Ye nabé é, bē naadhuugal nyε, é sok ye nakeaa náá, nyε waagóaa ε. Tin, dhiiti kukuma esodja e Lōm ε nake náá: «Ne tséetse, mot'ak nabé é Mōn Zeeb», é sok nyε nabee dāa Yezu nasil eswos ε.

E sok Yezu di elii kō esu ε le met ε, nyε dyeebake ε náá, nyε é Sceŋele Mōn Mot. Ye kwyel elyaal é mot Zeeb nadje ghwyil djas o, dōo ne ghwyil ɛpréε ε bot, ne ɛpel ε mesyem. Mēkpa me tak baakwyel elεε é náá, tséetse nyε nabé é mot. Ye lyaal é mot mēbwala me nyε nadi ε, ne lwomel nyε nazyε kō esu ε tak ε.

Mbεε Bhaadal Malak nakwyal ε, dji é kiya náá: «Yezu é ze?» Mot tok ne ghwyil ebōoza é di'enek. Mēkana ε Malak lyaal é mēze me Yezu nadhaa e tak ε. Ye ɛpekwye bot étep bē neegu batsa-batsa mot Yezu nadi ε.

Zaŋ Nduuel-bot

¹ Ekεn ε Mbεε Bhaadal dum ne Yezu Klisto, Mōn Zeeb*.

² Dāa ekwyala di elεε tō mēkana mē ngoolel-mēkpa ε Zeeb Ezayi náá:

* **1:1** Mōn Zeeb: tō bēte ne ekwyala nakwyalel sok ε, ekwyala bak tok tō bēdhiiti tak.

«Mam Zeeb é waadhis ngoola-ngoola yam pe sok bhwoob'ɔ
étep nyε neekoobal wɔ mεze.†

³ Ye é gwood mot di etuud kɔ kyee bɔs bεsyε di ààbε nε medii ε.

Nyε nakeke nε bot ε mbyak'ε é náá:
“Koobalka mεze ε Gheŋ!

Tuuka nyε mεze mε na looba-looba!‡”»

⁴ Tin, Zaŋ Nduuel-bot eezεzyε pe kyee bɔs bεsyε di ààbε nε medii ε, nyεy etuud náá: «Liigka elyem, da bi é keduwa Zeeb. Tin, Zeeb é waapel mesyem men.»

⁵ Tin, bot ε kyee dik Yude djas nε bot ε ghaada Yeluzalem lɔ̄g wat, be eezetó pe daa le, kevaa mesyem mɔ̄o é mis mε bot, nε eduwa Zeeb tɔ̄ dii Yulden.

⁶ Kaad Zaŋ nadi ebɔ̄t ε nasael é, nε mya mε boo yaaga kyee bɔs bεsyε di ààbε nε medii ε. Nyε nabε é nε bhεtε ket é kuu. Nyε nadede ε etsemaaka nε ego.

⁷ Nyε nadi elyo medhuu mε bot binɔ̄k é náá: «Mot di ezyε bhii mam ɔ, nyε eedhaa mε nε mebwala. Mam aanàkwaakobela-belak duu εmalal étep ekotii-tiiak ekel e ekoko be.

⁸ Mam duu bin Zeeb é pe tɔ̄ dii. Ye kabε nyεy ɔ, nyε aaduu bin Zeeb é tɔ̄ Sisim na Dεε.»

Eduwa Zeeb, nε mebhowal ε Yezu

⁹ Tin, tɔ̄ mεlu menek, Yezu naazεdus pe Nazalet, pe kyee dik Ghalile, nyε eezetó pe dii Yulden, étep nyε neekeduwa Zeeb pe daa Zaŋ.

¹⁰ E gheŋ nyε nadi ewyis tɔ̄ dii é, wɔ gwaa, gwoo zεbεŋel. Sisim na Dεε eezesul kɔ le tyee εghum.

† **1:2** Mal 3.1 ‡ **1:3** Eza 40.3

11 Gwood wat zegék tō gwoo eke náá: «Wō é mān'am mē dyeebakwyel ἡ. Bum lyem'am é nē mēmyaala εbuεpe kō esu ε lō.»

12 E di tak wat, Sisim Zeeb eezetó nē nē pe kyee bōs bεsyε di ààbε nē medii ε.

13 Yezu naazesa tin pe kyee bōs bεsyε di ààbε nē medii ε, mēlu mēkam-mēná. Satan naawa nyε tō mēbhowal. Nyε nadi é tō bεtit ε dik. Efofop nadi ezekwyee nyε.

Yezu moo kan esa mesa mē Zeeb

14 Ba mēlu bhii tak, Zañ naazemetaa é mbok. Tin, ye nabé é, Yezu naazetó pe Ghalile egoola Mbēe Bhaadal Zeeb. Nyey náá:

15 «Εwala Zeeb nakék ε, yε eezekum! Εyon ε Zeeb moo é εkunaaεpe. Liigka elyem, myaalka Mbēe Bhaadal Zeeb.»

Yezu eezedjoo bedjekel εnd

16 Yezu nadi eke mbaka-mbaka nē boo soob na djato-djato e Ghalile. Wō gwaa, nyε zεbee bεlael ε mēwyet bεbá, Simoñ be nē dhyeeb Andele ela mēwyet tō dii.

17 Yezu eezeké ne nōo náá: «Duka mē, mē waasa náá, bi di bεlael ε mēwyet étēp emet ε bot.»

18 E di'enek wat, bε eezedhuugal mēwyet mōo, étēp εdu Yezu.

19 Bhii Yezu nake ba «ziii» é, nyε eezeboma nē Zak be nē dhyeeb Zañ, bōn Zεbεdε. Be nadi é, mendiindil tō eleed bōo sela é εboŋ, bōo ekoobal mēwyet mōo.

20 Batsa deenek, Yezu eezedjoo bε, wō gwaa, bε zεdhuugal seeg'ōo Zεbεdε nē bot ε mesa mē tō eleed, du nyε.

Yezu eelyo bot tɔ ndjaa mendjaala mε eYuda

21 Yezu bε nε bεdjekel bε eezεni kɔ del Kapεlnaum dwoo saba\$. Wɔ gwaa bε zεni tɔ ndjaa mendjaala mε eYuda. Nyε eezεben gwood elyo mεkpa ε Zεεb.

22 Bot ε nadi egwak nyε o nadi edjoka kɔkɔ mbi yenek lyoa mεkpa ε Zεεb. Eteε náá, nyε nalelyo é, nε eghεŋ, ààkabε dáa bεghanj ε mεkana mε etsi ε Moiiz di ezezyε nε εlelyaal bε sok ε.

23 E di tak wat, tɔ bot ε nadi tɔ ndjaa mendjaala mε eYuda o, ye nabε é nε dhiiti mot mbee sisim nadi dhedhek nyε o. Wɔ gwaa, nyε zεkyeeb náá:

24 «Haa! Mena é nε yaa tεp, Yezu, mot Nazale? «Iyeee!» Wɔ zye é zεtwak bis é? Mε ne gu náá, wɔy é Mot na Dεε Zεεb nadhis o.»

25 Wɔ gwaa, Yezu zεbhεm nyε elyelεpe. Nyεy náá: «Dia gwyem, wyisa tɔ nyel mot'ak!»

26 Mbee sisim zokazεdheeg mot'enək elyelεpe. Bhii tak, nyε eezεwyis tɔ le nε boo tsim.

27 Bot djas naadjoka elyelεpe, bhii tak bε moo djinel pak'ɔɔ: «Nwyak é nwyaa kwaambi kɔkɔ lyoel di elyo nε eghεŋ djas'aak? Nyε é nε eghεŋ nε ghwyl εbatake nε embee esisim náá, bε wyis, bɔɔ batagwak nyε, da é wyis!»

28 E di tak wat, dék din ε le zokakε kɔ kyee dik Ghalile djas.

Yezu eetsik tsi ε Simɔŋ yii moma

29 Wyisa Yezu nawyis tɔ ndjaa mendjaala mε eYuda ε, bε eezεtɔ pε ndjanj ε Simɔŋ nε Andele, bε nabε é, bε nε Zak zεnɔɔ Zanj.

30 Be kabela tin é, tsi ε Simɔŋ yii moma «kpop» nε mεkosa ndjaasi. Kuma nyε nakum ε, bε eezεlεε nyε.

§ **1:21** Ye nabε é dwoo mεwala mε eYuda.

31 Yezu zetiila pε daa lε, bhii tak, nyε eezεmalal kɔ lε. Nyε eezεmet nyε é mbø, wyl nyε. E di tak wat, mεkosa eezesi tɔ lε. Tin, tsi ε Simøn eezεwyel, nyε moo zεbe bε.

Yezu eetsik zukamwaa nε mot

32 Bikoko, dwoo eezεsila, wø gwaa, bot ε dεl zokazyε nε bot ε mεbé membi nε membi, døø nε bot ε embee esisim nadi edhedhek ø.

33 Bot ε mel djas zokazemaala é εbε ε ndjaa nyε nadi ø.

34 Tin, Yezu naazεtsik bεtε nε membel membi nε membi nazyε ø, nyε naabaasø embee esisim tɔ bεdhiiti. Tin, nyε nabε é ààbet náá, embee esisim gheelii, etεε náá, bε nadi egwyák nyε.

Yezu eezεtó kεgoola mεkpa ε Zεεb kɔ kyee dik Ghalile

35 Tɔ ghooghom mεlem mε yak εlu, Yezu eezεkuud tó pε kyee bøs bεsyε di ààbε nε mεdii ε, étεp εkedjaala Zεεb.

36 Simøn nε bot ε nadi bε nε bε nøø ø eezεtó kεsaa nyε.

37 Bhii bε nakabela nyε ε, bε eezεke nε nε náá: «Bot djas εpesaa wø.»

38 Nyε eezεbøøza nε nøø náá: «Djhokaka pε yii mel etεε náá, ye goka é mε kεgoola mεkpa ε Zεεb penek etεε náá, mε nazyε é étεp tak.»

39 Bhii tak, Yezu zokake kɔ kyee dik Ghalile djas, egoola mεkpa ε Zεεb tɔ mendjaa mε mendjaala mε eYuda nε εsø embee esisim tɔ bot.

Yezu eetsik dhiiti mot nadi nε εbε ε zezam ø

40 Dhiiti mot nadi nε εbε ε zezam ø, zokazetiila pε daa lε, kwyit mεboŋ si, zεdjaala nε nε náá: «Mε nε

gu náá, wó é ne ghwyil etsik mε, lyem'ó é kwyel oo, étep mε neebula nyel dεε.»

41 Wó gwaa, ghoŋ zemet Yezu elyelépe. Nyε eezeseeb mbo, met nyε, nyε eezake ne ne náá: «Mε eekwyel! Tsaka.»

42 E di tak wat, ebé ε ze zam zokasi é nyel mot'enək, nyε moo dεε.

43 Bhii tak, Yezu é boozeswaal mot'enək é di tak wat. Tin, nyε é boozedul nyε mələ elyelépe.

44 Nyε eezake ne ne náá: «Gwaka mε enyɔepe! Sa wó àálεe mot sa dhaa wak ε. Tó kelyaal nyel'ó pε daa begħħaa-Zeeb, da wó é kedje ebuwa e bεtit dáa Moiiz nake ε, étep elyaal ne bot náá, wó eetsak.»

45 Mot'enək eezetó, nyε ààpakadi gwyem. Nyε moo lεe ne bot egba ne egba sa dhaŋ ε. Ko εsu ε tak, ye nabε é, ye naalyel ne Yezu nyε tuula kɔ del. Nyε nazokadi é pε tɔ kyee bəs bεsyε di ààbε ne mədii ε. Bot nadi edus pε ekyee sis, zyε pε daa le.

2

Yezu eetsik dhiiti mot εbέ nyel nazesəob o

1 Ba məlu bhii tak, Yezu eezebula pε Kapelnaum. Dáa bot nagwak náá, nyε é pε ndjaŋ ε,

2 wó gwaa zukamwaa ne mot zεsεega kɔ εbεsεε. Mεbu mε bot saa-saŋak di εsεε metel. Bot kum-kumak pε εbε ε ndjaa. Tin, Yezu nabε é, elyo bot mεkpa ε Zeeb.

3 Bεdhiiiti bot zokazyε ne mot ngot, nyε nabε é, nyε eezesəob ne εbέ. Bot εná é nabyaal nyε kɔ mwaala.

4 Dáa εdhuu ε bot nadi εbuεpe, ààbε ne ze εkpaa étep be neekεnεeg nyε si məko ε Yezu ε. Wó gwaa,

bot binək zokazetuu əlen kə mii ndjaa, bə eezesil mwaala mot əbə ə tak.

⁵ Dáa Yezu nabee ədum ə konj ə bot ə nazyə nə mbel tak ɔ, nyə ̄ boozəke nə mot nazesoob ɔ náá: «Mən'am, mesyem mə eepelel.»

⁶ Bədhiiti bəghaj ə məkana mə etsi ə Moiiz nadi mendiindil tin ɔ, nabə ̄, bə moo nə bətə nə esiiza tə elyem bəo. Bəo náá:

⁷ «Mot'ak lii deenek étəp yé? Nyə əpebyasal Zəeb, etəe náá, mot tok nə ghwyil əpel mesyem mə sə mot, bhii Zəeb nyə əmet.»

⁸ E di tak wat, Yezu naagu esiiza bəo. Nyə ̄ booke náá: «Étəp yé bi di nə mbi yenek egeka?»

⁹ Eye di elyel nə nen, əke ̄ nə mbel náá: “Mesyem mə eepelel”, “oooh” neghu əke ̄ náá: “Wyela, gheea mwaala yo, da wə ̄ ke”?»

¹⁰ Ye goka ̄ bi gu náá, Səeŋəle Mən Mot ̄ nə ghwyil əpel mesyem mə bot ə bəs.» Bhii tak, nyə eezəke nə mot nadi səoba ɔ náá:

¹¹ «Mə ke ̄ náá: Wyela, nəŋja mwaala yo, da wə ̄ sik pə ndjan'ɔ!»

¹² E di'enek wat, bot djas «dhuuu» nə mis ̄ nyel'ɛ, mbel eezəwyel, gheea mwaala yə, zənəo nyel tó. Bot djas naadyeebadjoka. Bhii tak, bə moo duwal Zəeb ̄ ekeke náá: «Mena dinaa àapaabee kəkə yak sok!»

Yezu eetə Levi

¹³ Yezu eebaazəsik mbaka-mbaka nə boo soob na djato-djato Ghalile. Bot mədhuu-mədhuu nadi ezyə pe daa lə. Tin, nyəy elelyo bə məkpa ə Zəeb.

¹⁴ Dáa nyə nadi edhanj ə, nyə ̄ boozəbee Levi, mən Alfe, ndiindil ̄ di mesa mə. Nyə nadi ̄, nəŋəl epata e lapo. Yezu eezəke nə nə náá: «Dua mə!» Tin, «ngbat», Levi eezəwyel, nyə eezədu nyə.

15 Bhii tak, Yezu eezetó, kede edee pe ndjanj ε Levi. E di tak, ye nabε é ne betε ne bənəŋel ε epata e lapo, ne bot ε mesyem, etεε náá, kwaambi bot binək nadi edudu nyε εbuεpe. Doo ne bədjekel ε Yezu pe nadi é tin.

16 Bəgħanj ε məkana mε etsi yii eFalizyε, nadi ebee dāa nyε nadi de edee é di wat, be ne bot ε mesyem ne bənəŋel ε epata e lapo ε. Be é boozedji bədjekel be náá: «É təp yé nyε di de edee é di wat be ne bənəŋel ε epata e lapo ne bot ε di ne mbee məfulu o?»

17 Yezu naagwak dāa be nadi elii ε, nyε é boozekke ne nəo náá: «Bot ε di mənyel εnyəεpe o, tok ne gwyes ngwomel bot étəp nyε neegwom be. Ye é membel ε di ne gwyes mε gwoma mε. Mε nabε é ààzyε zəsaa bot ε epiki. Mε nazyε é zəsaa bot ε di egu náá, be é bot ε mesyem o.»

Məlyo ε Yezu dum ne təp ətsi edee

18 Dhiiti dwoo, bədjekel ε Zaŋ, be ne eFalizyε nadi etsi edee étəp mendjaala. Tin, bot naazədji Yezu náá: «Étəp yé bədjekel ε Zaŋ ne yii eFalizyε di etsi edee, bə kadi é, ààtsi?»

19 Wə gwaa, Yezu zokabəɔza ne nəo náá: «Bi nakobee sok paa náá, bəsə ε mwaaz tsi edee é dwoo εbá, dhi be di ləøg wat ne mwaaz, mot paazyε, zəba moma o? Mam ààbee.

20 Éwala ε tak é waakum, é sok ye aadi náá, mwaaz mot zyε zəsa εbá o aadisaa tə ləø o. E di tak é be aatsi edee.

21 «Ye tok ne mot aanyaa pes bes kaad étəp εkoobal bet kaad ne ye. Wə sa deenek oo, é sok wə aagwyii kaad tak ε, bes kaad ε waanyaa bet kaad, da é bek elen ε tak.

22 Ye tok nε mot aawa bes mεnyok tø bhεεb na mwa, etεε náá, ye wyil oo, mεnyok é nε ghwyil é εbo bhεεb, da mot é su mεnyok, su døø nε bhεεb. Aàbε! Ye ààgoka deenek etεε náá, mεnyok mε na bes goka é tø ebøs e bhεεb.»

Sεεŋεle Mɔn Mot é kukuma dwoo saba

23 Dhiiti dwoo saba, Yezu bε nε bεdjekel bε nadi edhaa tø pyeeb kókó mbi bhek bhusa di edjóoaa ble ε. Bøø kuku kyeed, bεdjekel bε nadi ebók mεzεm mε tak enyuŋal.

24 EFalizyε zεke nε nε náá: «Beea etεp ee bε di esa dwoo saba ε, ye ààpadjεaa bε ze náá, bε sa deenek.»

25 Yezu eezεbøøza nε nøø náá: «Bi dinaa ààpaalaat dáa Dhavid nasa é sok bε nε bot bε nadi tø mezuk, aàbε nε sa dek ε?»

26 Bε naani tø ndjaa Zεεb, tó, kεdε emapa ee nakanja Zεεb ye ε. E għejn tak, ye é Abiyataad é nadi boo għaa-Zεεb. Ye nakoozodi náá, etsi lεe é náá, mot di egoka nε εdε emapa binek o, ye é għaa-Zεεb. Tin, mεkoozi Dhavid naade yε, bhii tak, nyε naanøø yak kyee, dje bot ε nadi egyee nε nε o.»

27 Yezu zokabaaazεke nε nøø náá: «Zεεb nasa dwoo saba é, étεp bot, ààkabε náá, nyε nasa mot é étεp saba.»

28 Etεp tak é Sεεŋεle Mɔn Mot é di kukuma dwoo saba.»

3

Yezu eetsik mot na sɔɔbela mbø dwoo saba

1 Bhii tak, Yezu eebaazεsik tø ndjaa mendjaala mε eYuda. Tø tak, ye nadi é, nε dhiiti mot ngøt nε mbø sɔɔbela.

2 Bot moo tinaak «dhuuu» nε mis é nyel ε Yezu egwyak neghu nyε waatsik nyε é dwoo saba, étep bε neepit nyε.

3 Yezu eezεke nε mot na mbø soobela yenøk náá: «Wyεla, dha! Tyanja tetel kuku εbwak.»

4 Nyε eezedji εdhuu ε bot ε nadi tin ε: «Tø etsi, εyé di egoka nε esael dwoo saba, enεm esa “ooho” embee esesεε?» Tin, bot djas moo tinaak «møøø», àabøøza nyε.

5 Yezu eezεbulal mis, gwyák bε nε εbuk tø lyem, nyel tyak nyε «wøyøŋ» nε mbi yenek melyel mε elyem mε bot ε tak. Nyε eezεke nε mot tak náá: «Søeba mbø'ø.» Nyε eezεsεb mbø'ε, wø gwaa, mbø'ε tak zεsekel bula εnyøεpe.

6 EFalizyε eezεwyis tø ndjaa mendjaala mε eYuda. Tin, bε eezεsεega nε bot ε zεεga mεkoozi Elood. Bε nε be nøø é boozeni é boob, étep εdjek dáa bε aasa étep bε neegó nyε ε.

Edhuu ε bot eezεdu Yezu

7 Yezu nε bεdjekel bε eezetjø mbaka-mbaka nε boo soob na djato-djato Ghalile. Wø gwaa, zukamwaa nε mot zεdu nyε. Bot ε tak nadudus é pε kyee dik Yude nε pε Ghalile,

8 del ε Yeluzalem, pε kyee dik Idhume, pε kyee dik yii kyiid dii Yulden, zεnøø pε kyee dik Tiid nε Sidøn. Bε nadi ezyε mεdhuu-mεdhuu etεε náá, bε nabε é egwak menduk mε sa nyε nasa ε.

9-10 Dáa nyε naadi etsik membel εbuεpe ε, bεdhiiti nasuu é, bε ghaaga nyε é nyel, étep bøø bεmet neemet nyε nε mεmbø møø, bε neetsak. Tin, Yezu é booleε nε bεdjekel bε náá, bε nøø nyε dhiiti

eleed étep nyε neeni tø tak, é kaab náá, bot εzεkebila nyε é nyel.

11 E sok bot ε embee esisim nadi edhedhek ḥ, nadi ebee nyε ε, bε nadi ekwyit mεboŋ si, si mεko mε, é etsim náá: «Wɔ é Mɔn Zεeb!»

12 Yezu é bozelyak bε elyelεpe náá, bε nàsa náá, bot gu mbi mot nyε nadi é.

Yezu eezeséε bot ε lwoma yε kam nε bεbá

13 Bhii tak, Yezu eezetyet kɔ etsok. Nyε eedjóo bot ε nyε naséε ḥ, wɔ gwaa bot ε tak zokazyε pε nyε nadi é.

14 Bhii tak, nyε eezetø tø sama yɔɔ bot ε lwoma kam nε bεbá yii nyε aadi egyee nε nɔɔ ε, étep nyε neekyeed bε, bε kelyo bot mεkpa ε Zεeb,

15 dɔɔ nε εdjε bε eghεŋ εsɔ embee esisim.

16 Beeka min mε bεdjekel kam nε bεbá tak e: Simɔŋ, mot Yezu naget Pyεed ḥ,

17 Zak nε mɔn nyεeg Zaŋ, bɔɔ djas bɔn Zεbedε. Yezu naget bε din ε «Bhoanelghεs» ye kwyel εlεe é: bot ε di dáa ndum bhi ḥ.

18 Andele, Filip, Bhaatelemi, Matye, Toma, Zak mɔn Alfe, Tade, Simɔŋ mot di tø εdhuu ε eZεløt ḥ,

19 zεnɔɔ Yudas Iskaliøt, mot naka Yezu gha ḥ.

Bot ε mεbyel ε Yezu eetø kεsaa Yezu

20 Bhii tak, Yezu eezesik pε ndjaa. Wɔ gwaa zukamwaa nε mot zεlwood kɔ εbεsεε, ààbε nε dáa bε nε bεdjekel bε dε edee.

21 Dáa bot ε mεbyel mε nagwak deenek ε, wɔ gwaa, bε gheε, tó, kεsaa nyε, bε neebula nε nε etεε náá, tø elo bɔɔ, bε nadi egek ε náá: «Yezu εpebέ myan.»

Mεbhεkel mε bεghaŋ ε mεkana mε etsi

22 Beqhaŋ ε məkana mε etsi nadus pε Yeluzalem
ɔ, moo tin eke pak'ɔɔ náá: «Nwyak é leega nε
Belzebul, kukuma embee esisim djas.» Bɔɔ náá:
«Ye é kukuma embee esisim ε di edje kókɔ yak mbi
məbwala mε nyε di esɔ embee esisim nε ye ε.»

23 E di'enek, Yezu eezedjoo bε. Nyε eezelii nε nɔɔ
tɔ kana. Nyε náá: «Satan é nε ghwyil εsɔ nyel'ε nyε
emet é?»

24 Ye be náá, mesa mε bot ε εyoŋ ε wat é εwaya
pak'ɔɔ ɔɔ, εyoŋ ε tak aanàkwaadi.

25 Baabela náá, bɔn bil wat ε di eguna pak'ɔɔ ɔɔ,
bil tak aanàkwaadi.

26 Ye kwyel εlεε náá, Satan é twak nyel'ε
nyε εmet ɔɔ, məbeka'enek tɔ εyoŋ ε lε, tin, nyε
aanàkwaabaabe nε ghwyil, εsi ε lε'enek.

27 «Ye tok nε mot di nε ghwyil εni tɔ ndjaa mot
mənyan, da é nɔɔ esa bε, ye be náá, nyε dinaa
àapaamet nyε sok, da é kɔl nyε məmbɔ nε məko ɔɔ.
Tin ε, nyε aadjala nε εnɔɔ esa e ndjan'ε djas, da nyε
é wyis, tó.

28 Tseetse nε tseetse, mε lεε bin é náá: Mesyem
mε bot djas é nε ghwyil εpelaa, ye nakoozodi ebyas
djas bε byasal Zeeb ε nε mesyem mɔɔ djas.

29 Ye kabε náá, mot eebyasal Sisim na Dεε ɔɔ, nyε
aanàkwaapela, etεε náá, yenek é syem na kɔmkɔm.»

30 Yezu nalii nε nɔɔ deenek é, etεε náá, bε nadi eke
náá: «Ye é mbee sisim ε di tɔ lε.»

Tete bot ε məbyel ε Yezu

31 Nyεeg ε Yezu nε bɔn nyεeg eezekum, bε
eezetyaa pε kel, àani tɔ ndjaa. Bhii tak, bε
eezelwom mot, nyε kεdjoo Yezu.

³² Eteε náá, zukamwaa ne mot nadi é mendiindil nyey kuku εbwak. Wø gwaa, be zelεε ne ne náá: «Nyoog ne bεdhyeeb bo, zenoo bekkel bo é pe kel. Be spesaa wø.»

³³ Tin, Yezu eezebøøza ne noo náá: «Nyaag'am é ze? Da bøn nyaag'am é kabø beze?»

³⁴ Wø gwaa nyε bulal mis, gwyák εdhuu ε bot binøk djas. Nyε é booke náá: «Beeka nyaag'am ne bøn nyεeg bam di wak e.

³⁵ Eteε náá, mot di esa εkwosak ε Zεεb o, nyε é di møn nyaag'am, kel'am ne nyaag'am.»

4

Kana søsel mebhæk

¹ Bhii tak, wø gwaa Yezu baazeni elyo bot mbaka-mbaka ne boo soob na djato-djato Ghalile. Wø gwaa zukamwaa ne mot zεsεega tin, nyε é boozeni tø dhiiti eleed. Nyε eezenøø nyel, disi. Eleed nadi é tø dii, bot kadi é pe kyiid é ngwoob dii.

² Nyε naalyo be bete ne melyo tø ekana. Tø dhiiti kana, nyε naake ne noo náá:

³ «Gwakeka! Dhiiti dwoo mot ngøt naatø pe py-eeb'ε, kesøø bhek.

⁴ Dáa nyε nadi esøs bhek ε, kyee bhek wat nakwyit é, é gba, wø gwaa, enen zokazyε, zεdε yε.

⁵ Yak kyee bhek kakwyit é, kø bat εkok. Aàkobøya deenek, mebhæk eezεkwyil etεε náá, di tak nadi é, ne ba bim ebøs.

⁶ Bhii tak, gwyes na “ghe-ghe” zεkεεza kø mebhæk menek, wø gwaa djas zεsyee etεε náá, ekanjal e tak nabε é ààni tø bøs εdimεpe.

⁷ Dhiiti kyee bhek nakwyit é tø engwyinini. Engwyinini binek wyee, kala kø mbεε mebhæk, ààbε

ne dáa məbhək wyeə enyəepe. Məbhək kadi é, àawum.

⁸ Tin, dhiiti kyee bhek nakwyit kə mbəe bəs ə, naakwyil εnyəpe, wə gwaa, ye kwyl mezəm. E kwos wat, bhum məkam-mələl, é yak kwos bhum məkam-mətən nə wat, é dhiiti kwos bhum dhet.»

9 Bhii tak, Yezu zéke ne noo náá: «Ye be náá, bi é ne mélō me egwak oo, gwakeka enyøepe!»

Etep yé Yezu di elyo tə ekana?

10 E sok bε nadi bε ne Yezu bɔɔ bε εmet ε, bot ε nadi egyee ne Yezu ɔ, zεnɔɔ bεdjekel bε kam ne bεbá, naazεdji nyε εsuk ε ekana binek.

11 Wo gwaa, nyε zεbɔ̄za ne nɔ̄ náá: «Biyo, bi eezedjeaa etson εgu ε esuk ε Eyoŋ ε Zεeb. Ye kabε bεsɔ̄ bin o, be gwak yε ε tɔ̄ ekana.

12 Deenek.

“Be é ne ghwyil egwyák ne mis, ààbee.

Bé é ne ghwyil ḡgwak ne mələ, ààmèt sa ye di ekwyel
elɛɛ ε.

é kaab náá, bę́ é zę́kəbula dum koŋ ne Zę́eb, da bę́ é bela ę́pelak ę́ Zę́eb!”»

Yezu moo lee esuk e kana tak

¹³ Bhiit tak, nyε eebaazεke ne nɔɔ náá: «Bi àatiibal
εsuk ε kana yak εnyøεpe? "Aah" bi aagwak εsuk ε
bak bødhiiti ekana dáá? Gwakeka εsuk ε tak:

14 Səsel məbhək kəsəs é məkpə ε Zəeb.

15 Béddiiti bot é dáa mèbhék me di é ngwoob
egba é di mèkpa ε Zεeb kwyit o. Ne egwak ε bæ
zogwak ε, Satan eeleezyε, zénoo be mèkpa me tak
tɔ ebhum elyem boo.

16 Tin, ye é ne kyee bot ε di dáa mεbhek kwyit kɔ bat εkok ɔ. Dáa be gwak mεkpa ε Zεeb ε, wɔ gwaa, be myaal ne mεmyaala dias.

17 Tin, bε ààbet náá, mεkpa mε tak gheeni bε enyøepe tø ebhum elyem, bε ààwa zii εbuεpe. Tin, mezuk ne metiiga é tuula bε kø εsu ε mεkpa ε Zεεb oo, εliig ε løo Zεεb koŋ ààbøya.

18 Bεdhiiti tø løo gwak mεkpa ε Zεεb é dää kyee bhek nakwyit tø engwyinini ε. Ye é bot ε di egwak mεkpa ε Zεεb o.

19 tin, esiiza esa e bøs'ak, εwyeeb ε mεvu, ne egwyees e esonok mbøs é di enyal mεkpa ε Zεεb tø elyem bøo. Tin, ye kadi é, ààdjø bhum.

20 Bεdhiiti bot kadi é dää mεbhøk mε kwyit kø mbøe bøs o. Ye é bot ε di egwak mεkpa ε Zεεb, myaal yε ne lyem wat, da bε é kε dää Zεεb di ekwyøl ε. Tin, bε waadjø bhum εbuεpe, yak mεkam-mεløl, yak tak mεkam-mεtøn ne wat, yak dhet.»

Kana lama

21 Wø gwaa, Yezu baazøke ne nøo náá: «Mot é ne ghwyil zye ne lama, da nyε é butal si bhwaa, neghu εnøo yε, da é wa pe si goŋ e? Ye neegaa é pe kø tøeg, etsal é?»

22 Ye tok ne sa εsø aadi àànyen é mwos dwoo. Esa e mεsø djas aadi é, nyen é gwyε.

23 Beεka mεlø min, yε bε náá, bi é ne mεlø mε egwak oo, gwakeka enyøepe!»

24 Bhis yenek, Yezu baazøke ne nøo náá: «Dika ne etsoŋ dum ne étep djas mε di eleε bin ε! Dää bi di edum kon ne Zεεb ε, é di tak wat, nyε waabil bin egø. Nyε aalwoodal bhwøl'en ε dää bi di elwoodal bhwaa bøsø bin ε. Tin, nyε waalwoodal bin yε εbuεpe.

25 Etεε náá, ye é mot aadi ne ba bim sonok o, bε aabil nyε dhiiti. Ye kabε mot di ààbε ne sonok o, nyε

aanàkwaabela sonok. Ba bim nyε aadi nε yε ε, yε waadεkaa djas.»

Kana bhek di ekwyil nyε emet ε

26 Wɔ gwaa, Yezu baazεke náá: «Beeka sa di enəŋel nε Σyoŋ ε Zεεb ε: dhiiti mot zokakεmwam mεbhek é bɔs.

27 Bhii tak, nyε eezεsik. Nyε nakoozodja gɔ é pum, nεghu nyε kadi é dwooz, mεbhek εpekwyl nε εwyee tɔ pyeeb. Nyεy ààgu dáa di esεε penek ε.

28 Kabela tin ε, mbεε bɔs ε di esa náá, mεbhek menek kwyil nε εwyee εnyøepe. Kan εtuu ε bɔs, zyε, kum le, bhii tak zεdjε mezεm mε na bes, batadjε bhum mεbhisa.

29 Tin, é di yε aakabε náá, bhisa eezesok ε, nyε kazyε é nε εlando, zεkan mεsa mε εdis bhisa tak.»

Kana mɔɔ bhek na sike-sike di edjóoaa mutaad ε

30 Wɔ gwaa, Yezu baazεke náá: «Σyoŋ ε Zεεb aakɔa nε yaa mbi sa? Tɔ yaa kana mena adjala nε εtel Σyoŋ ε Zεεb?

31 Σyoŋ ε Zεεb é dáa bhek le di edjε bhum di edjóoaa mutaad ε. E sok bε di ebε yε tɔ bɔs ε, nyε eedhaa mεbhek djas kɔ bɔs nε metɔɔl.

32 Tin, yε bε náá, nyε eebεaa ɔɔ, nyε waakwyil, mεwyee mε é dhaa ele ee di tɔ mɔɔ bok ε djas. Nyε waakwyil boo eleε djala náá, enen lóomek mɔɔ kɔ ebhuuz e tak.»

33 Deenek, ye é tɔ kɔkɔ mbi ekana binek ε Yezu nadi lelyo bot. Nyε naleleε bε, yii baadjala nε εmet εsuk ε tak ε.

34 Nyε nabε é ààlii nε bot, ààbε nε kana tɔ sa nyε di ekwyel εlεε ε. Yε kabε é sok nyε nadi bε nε bεdjekel

bε, bɔɔ bε εmet ε, nyε nadi eleε bε mesuk mε ekana binek djas.

Yezu eezεlyak ghuu

³⁵ Bikoko dwoo tak wat, Yezu eezεke ne bεdjekel bε náá: «Djhooseεka pε yii kyiid boo soob na djato-djato.»

³⁶ Be eezεlik εdhuu ε bot binɔk, bεdjekel eezεtó sama wat ne Yezu tɔ boo eleεed. Tin, bεdhiiti mεleεed nadi é, é ngwoob'ɔo.

³⁷ Aàbɔya deeneck, kaseka é boo ghuu εlyelepe eezεkan, ghulal tak eegheε εbhyeeb ε medii kεεza é eleεed, eleεed moo tin eni medii, kεsa yε aalwood-lwooda.

³⁸ Yezu, pε εsik ε eleεed, nyε nadi é, é go, lo kɔ boola. Bεdjekel bε zokazεdjem nyε ne etsim. Bɔɔ náá: «Lyoel, mena é di esikaa. Yε ààgwyák wɔy é?»

³⁹ Tin, Yezu eezεdjem. Bhii tak, nyε eezεlyak ghuu. Nyey ne dii náá: «Sila ghulal'ɔ. Dia gwyem!» È di'enek, ghuu eezεsila, bhwak moo tin «kup».

⁴⁰ Bhii tak, Yezu eezεke ne bεdjekel bε náá: «Étep yé bi di ne kεŋ? Bi ààdum koŋ ne Zεεb é?»

⁴¹ Ye nabε é, bwoo naasa bε εlyelepe, bε moo djinel pak'ɔo náá: «Nwyak é nwyaak kwaambi mot di náá, dɔɔ ne ghuu ne boo soob na djato-djato εpegwak nyε'aak?»

5

Yezu eetsik dhiiti mot nadi ne mbee sisim ↴

¹ Yezu bε ne bεdjekel bε eezεsεε pε yii kyiid boo soob na djato-djato Ghalile tɔ pε kyee dik Ghadasa.

² Dáa nyε nadi esul tō elεεd ε, kasεka é dhiiti mot edus tō mεvit, ezyε esaa tyee nyε aaboma nε nε. Embee esisim nadi edhek mot tak.

³ Mot tak nadidi é tō mεvit. Nyε nabε é ààbε nε mot aakwak εmet nyε, étep be neekol nyε nε ekel e ghwooz.

⁴ Etεε náá, sok, ye nabε é, nyε eewaaa mεko é mbwak nε ekłala nyε membø nε eghwooz, nyεy zokabwak mbwak, døø nε bwak eghwooz. Ye tok nε mot aakwak εmet nyε.

⁵ Melu djas, mwos nε pum nyε nadidi é tō mεvit nε kɔ mεtsok, é tsitsim nε εbaal ε nyel'ε nyε εmet nε mεkok.

⁶ Etsetaepe nyε nadi é, nyε eezεbee Yezu, wɔ gwaa, nyε sum kaab, zeghaaga si, si mεko mε mεboŋ si.

⁷ Nyε eezεtsim εlyelεpe náá: «Mε sa wɔ yé, Yezu, Mɔn Zεεb Mεkaake? Mε εpedjaala nε nɔ nε din ε Zεεb, nàtwaka mε!»

⁸ Nyε nadi eke deenek é, etεε náá, ye nabε é, Yezu naake náá: «Mbee sisim, wyisa tō mot'ak!»

⁹ Wɔ gwaa, Yezu zokazεdji nyε: «Din ε lɔ ε yé?» Nyε eezεbøza nε nε náá: «Din ε lam é “Mεkɔm-mεkɔm” etεε náá, bis nε bu..»

¹⁰ Tin, nyε eezεdjaala nε Yezu εlyelεpe náá: «Nàsø bis εtsetaepe nε kyee dik'ak!»

¹¹ E di tak, ye nabε é nε boo εsanj ε bεghwyee nadi egøø kɔ mεtsok menek ε.

¹² Embee esisim eezεdjaala nε Yezu, bøø nε nε náá: «Kyeeda bis tō bεghwyee bak. Lεεa náá, bis ni tō mεnyel mɔɔ!»

¹³ Yezu zokazεmyaal be yε ε. Tin, wɔ gwaa, bε zεwyis tō mot'enøk, ni tō εsanj ε bεghwyee binøk. Be nadi é, εbuεpe tyee bεghwyee bεmil εbá. Bøø djas

zesul etsok pε bε nadi é, nε ekaab. Wø gwaa, bε zeges, kεgħaaga tø dii. Bøø djas si na «bhεεε».

14 Bot ε nadi ebee edjema binek djas o, zokasik nε ekaab, keleε bot kø del nε tø epyeeb. Tin, wø gwaa, bεtε nε bot zokazyε, zεbee sa nasael ε.

15 Be eezekum pε kyee Yezu nadi ε. Tin, bøø zokazbee mot embee esisim mεkøm-mεkøm nadi edhedhek o, ndiindil nε ekaad é nyel. Nyε nabε é nyel εnyøpe. Wø gwaa, bwoo zεmet bøø djas.

16 Bot ε nabee edjema binek djas o, moo tin ebaña bot dáa mot na embee esisim mεkøm-mεkøm nat-sak ε, nε dáa bεghwyee nakεgħaaga tø dii ε.

17 Etep tak, bε é boozedjaala nε Yezu, bøø nε nε náá: «Dusa kø kyee dik'es. Tøa pε kyee sis.»

18 E għej Yezu nadi eni tø boo elεed ε, wø gwaa mot embee esisim nadi edhedhek o zεke nε nε náá: «Mε kwyel ε, mε di sama wat nε nø.»

19 Tin, yε kabε Yezu øø, nyε nabε ààkwyel. Nyε é booke nε náá: «Sika pε ndjan'ø, pε daa bot bø, da wø é lée be enem nε embee Għej sa dum nε tsik'ø ε, nε dáa nyε gek wø għoñ ε.»

20 Mot'enøk eezetj, nyε moo tin ekelεes kø egħaada kam nadi pε kyee dik'enek ε, dáa Yezu natsik nyε ε. Bot djas nadi egwak nyε o naadyeebadjoka.

Etsak ε mən Zayilus nε moma nadi nε ebé ε għiya o

21 Yezu eezebula pε yii kyiid dii tø elεed, wø gwaa, zukamwaa nε mot baazεssegħa é ngwoob'ε. Tin, nyε nadi é, é ngwoob boo soob na djato-djato.

22 E di'enek, ye nabε é nε dhiiti kukuma ndjaa mendjaala mε eYuda, din ε le nabε é Yayilus. Dáa nyε nabee Yezu ε, nyε eezekwyit mεboñ si, si mεko mε

23 é djaala nε nε, é basal náá: «Mən εsyes ε lam εpebé elyelεpe. Mendjaala mam é náá, wɔ zye zekel məmbə kə lε étεp nyε neetsak, da nyε é baadi nε tsik kə bɔs!»

24 Yezu eezεtó bε nε nε, zukamwaa nε mot é du nyε, bak é tuma nyε é nyel nε εtiidal nyε.

25 Tə εdhuu ε bot binək, ye nabε é nε dhiiti moma ghiya nadi ekekək nyε é nyel boa, ààbε nε εtsek o, εbε ε tak naasa nε nε tyee membu kam nε ebá.

26 Ye nabela é, nyε naazekε nε εbε ε tak tə mendjaa mε megwoma εbuepe, epata si nyε «pum», nyεy ààtsak. Yenek djas nakεgheghεe nyε εbε ε gheεa.

27 Dáa moma yenək zεgwak menduk ε Yezu ε, nyε eezεni tə εdhuu ε bot binək, nyε moo du Yezu bhii kon, nyε eezεmet kyee εghə ε kaad ε Yezu wat

28 etεε náá, nyε nabε é, nyε naake tə lyem'ε náá: «Mε zomet kaad'ε o, mε εpetsak!»

29 Tin, mεta nyε zomet ε, é di tak wat, nyε eezεbee náá, nyε eetsak. Ghiya eezεkat εkwyil nyε. Nyε moo é nε nyel εnyøepe.

30 E di'enek wat, Yezu zεgu náá, dhiiti mεbwala eewyis tə lε. Nyε eezεliigl tə εdhuu ε bot binək, wɔ gwaa, nyε dji bε náá: «Εzε met mε é kaad?»

31 Bεdjekel bε zokabooza nε nε náá: «Wɔ eebee yak kwaambi zukamwaa nε mot di etiidal wɔ'aak, bεdhiiti é tuma wɔ é nyel'aak, da wɔ é baadjí náá: «Εzε met mε é kaad?»»

32 Tin, Yezu eezεliig mis, nyε moo gwyák é ngwoob'ε, étεp nyε neebee mot sa deenek o.

33 Moma tak «gbegbagba» nε bwoo, étεp nyε nadi egu sa nyε nasa ε. Nyε eezεkwyit mεboŋ si, si mεko ε Yezu, nyε eezεmyaal. Bhii tak, nyε eelεε dáa ye nasaεl ε, djas.

34 Wɔ gwaa, Yezu zebooza ne ne náá: «Esyses ε lam, edum ε konj ε lo ne Zeeb eetsik wɔ. Tóá enyøepe, wɔ eezetsak.»

35 Tinaak, Yezu dinaa elii, bot eezεdus pε ndjanj ε kukuma ndjaa mendjaala mε eYuda, zεlεe Yayilus náá: «Esyses ε lo eezepeka, nàkabaadhek lyoel.»

36 Yezu nabε ààbis sa bε nadi elii ε. Nyε é boozεke ne kukuma ndjaa mendjaala náá: «Nàbem ba. Duma konj ne Zeeb!»

37 Tin, nyε eezεlu bot djas náá, bε nàdu nyε. Nyε nató é, bε ne Pyεed, ne Zak bε ne mòn nyεeg Zaŋ.

38 Bε eezεkum pε daa kukuma ndjaa mendjaala mε eYuda, bela tin bhwak metetel ne megwyε, ne etaŋal ne etsim.

39 Nyε eezεni tɔ ndjaa. Bhii tak, nyε eezεke ne nɔɔ náá: «Yak é yaa kwaambi etap ne megwyε? Mòn ààpagwyε. Nyε é, é gɔ.»

40 Wɔ gwaa, bot gɔ nyε. Nyε eezεwyisal bot djas pε kel. Nyε nakalik tɔ ndjanj é, bε ne sεeg, ne nyεeg mòn, zεnɔɔ bεdjekel bε. Bε eezεni tɔ dhεŋ mòn tak nadi ε.

41 Nyε eezεmet nyε é mbɔ, nyε é booke ne ne náá: «*Talita kumi!*» Ye kwyel εlεeé é náá: «Mòn moma! Mε lεe wɔ é, wyεla!»

42 E di tak wat, mòn moma yenɔk eezεwyεl, nyε moo kε. Nyε nabε é ne membu tyee kam ne ebá. Tin, ye nabε é, bot naadyeebadjoka εlyelepe.

43 Yezu eezεlyak bε náá, bε nàlεe bot. Bhii tak nyε é boolwom bε náá, bε dje mòn tak edee e dek.

6

Bot ε Nazalεt ààmyaal Yezu

¹ Yezu eezedus pε nyε nadi ε, nyε eezetó sama wat bε nε bεdjekel bε pε Nazalé ghaada nyε nawyee kɔ tak ε.

² Dwoo saba, nyε nadi elyo bot tɔ ndjaa mendjaala mε eYuda. Zukamwaa nε mot nadi tin ɔ naadyeebadjoka εbuεpe. Bɔɔ ekeke náá: «Yak é yaa kwaambi elyo ε bot? Éze dje nyε mbi yak etsonj nε endem e mεbwala mε nyε di nε ye'aak?

³ Ye tok nyεy di salpande, mɔn Maali, mɔn nyεeg ε Zak bε nε Yozes, nε Yude, zεnɔɔ Simɔŋ é? Bεkel tok wak mena nε be nɔɔ?» Yenek djas naasa náá, nyε di tyee boo εbek dum nε nɔɔ.

⁴ Wɔ gwaa, Yezu zεbɔɔza nε nɔɔ náá: «Ngoolel-mekpa ε Zεεb dyeeebaduwalaa é, pε kyee sis, ààbε pε kɔ del ε nyε nabiyel kɔ tak ε, neghu tɔ ndjan'ε nε tɔ bil'ε.»

⁵ Tin, nyε nabε é ààsa dhiiti ndem mεbwala, bhii nyε nazokel bεdhiiti membel mεmbɔ da bε é tsak ε.

⁶ Nyε nadi edjoka dáa bot ε del ε le nadi ààdum konj nε nε ε.

Lwomel bεdjekel bε kam nε bεbá

Bhii tak, Yezu naazεkε elyo bot mεkpa ε Zεεb kɔ mεl mε nadi é ngwoob del ε le ε.

⁷ Nyε eezedjóo bεdjekel bε kam nε bεbá, nyε eezεkyeed bε bεbá-bεbá. Wɔ gwaa, nyε zεdjε bε eghεñ kɔ embee esisim.

⁸ Nyε eezedjε bε tsi náá: «Sa mot àànɔɔ sonok wat, nyε neetó nε ye mεdjonj. Bi zotó é, nε sek. Sa mot àànɔɔ mapa, àànɔɔ εkoo, àànɔɔ-nɔñjak meeа tɔ mengwyε men.

⁹ Bɔtka bεmεpapa. Sa mot àànɔɔ dhiiti kuwa étep εkεswoola penek.»

10 Nyε eebaazεke nε nɔɔ náá: «Bi é kum dhiiti di ɔɔ, dika tɔ ndjaa bi aasulal ε. Dika é di'enek kεkum dwoo bi aadus tin ε.

11 Bot ε dεl εpεε náá, bi nàsulal pε daa lɔɔ ɔ, neghu bε kapεε egwak bin ɔ, kpaaka yebo, da bi é kut bε piib di é mεko min ε. Yε aadi é, tyee mwana étep embee esesεε bɔɔ.»

12 Bεdjekel eezetó, kεgoola nε bot djas náá, bε liig elyem.

13 Bɔɔ zokasɔ bεtε nε embee esisim. Bεtε nε membel naatsak, bhii bε nadi elɔɔb bε mul ε.

Esyeε ε Zan̄ Nduuel-bot

14 Ghuna ye nabε é, Mεkoozi Elood naagwak menduk ε Yezu etεε náá, dék'ε nabε é, yε eezejdala mεl djas. Bεdhiiti bot nadi ekeke é náá: «Zan̄ Nduuel-bot naagwyε, gom. Etep tak é nyε di esa bεtε nε yenek endem e mεbwala.»

15 Bak náá: «Ye é ngoolel-mεkpa ε Zεεb, Eli!» Yak kyeetbot náá: «Ye é ngoolel-mεkpa ε Zεεb, dáa dhiiti ngoolel-mεkpa ε Zεεb na mwa!»

16 Dáa Elood nagwak sa bot nadi elii-lii kɔ εsu ε Yezu ε, nyε é boozεke náá: «Yε bε Zan̄ ɔɔ, ye nabε é, mε naazelwom náá, nyε tsakaa, nyεy é baagom!»

17 Ne tseetse ye nabε é, Elood naalwom náá, bε met Zan̄ kɔl nyε é membok kɔ εsu ε Helodhiaad, mwaa tel, Filip, nyε nadεk ɔ.

18 Etεε náá, Zan̄ naake nε Elood náá: «Yε ààgoka náá, wɔ dek mwaa mɔn nyoog!»

19 Helodhiaad nadi ebhina Zan̄ εlyelepe. Nyε nadi esaa dáa nyε aasa étep nyε neego nyε. Tin, nyε nabε é, ààbela ghwyil esa.

20 Elood nadi ekaab Zan̄, etεε náá, nyε nadi egu náá, Zan̄ nadi é mot edεε nε epiki. Nyε nabε

ààkwyel náá, nyε góaa. Nyε nadi ekwe-kwyel egwak mεlyo mε εbuεpe, ye nakoozodi náá, mεlyo mε tak naadyeebadhedheeg nyε mesel εbuεpe.

²¹ Tinaak, dwoo εbyoŋ ε Elood di eduwal dwoo εbyel ε le ε, ye nabε ne Helodhiaad é mbεε εwala étεp nyε neesa sa lyem'ε nadi ekwoſ esa ε. Ye nabε é, Elood naadjóo bεtε ne ekukuma di esa mεsa bε ne nɔɔ o, ne ekukuma e esodja bε, ne boo bεtsonj ε bot ε kyee dik Ghalile, bε zεdε pε daa le.

²² Tin, εsyεs ε Helodhiaad eezεtuula kuku εbwak, tø koo ndjaa é di bot nadi edε o. Bhii tak, nyε moo bøl é mis ε Elood. Ye nabε é, Elood ne bεdjoŋ bε naadyeebamyaala ne ko zεŋ tak εbuεpe. Tinaak, Mεkoozi Elood é boozεke ne εsyεs ε moma tak náá: «Waaba sa lyem'ɔ kwyel ε, mε waadjε wɔ.»

²³ Nyε nake ne ne deenek ε, ne tsεetse ne lyem wat: «Mε eetuwal myoŋ ne mesoŋ mam! Sa wɔ waawaab ε, mε waadjε wɔ, ye nakoozodi pes εyoŋ ε lam.»

²⁴ Esyεs εlenøk eezεwyis, kεdji nyεeg: «Mε waab yé?» Wɔ gwaa, nyεeg zεbøɔza náá: «Waaba lo ε Zaŋ Nduuel-bot.»

²⁵ Esyεs eezεsik kaab pε daa Mεkoozi Elood. Nyε eezεke ne ne náá: «Mε kwyel é, wɔ dјε mε nenak yak lo ε Zaŋ Nduuel-bot kεla kɔ pεt kongo na pyaaz!»

²⁶ Wɔ gwaa, ye sa Mεkoozi Elood nyel «wɔyøŋ» ne ghoŋ. Tin nyε nabε é ààbε ne dāa nyε pεε, etεε náá, nyε naazetuwal myoŋ ne mesoŋ mε é mis mε bεdjoŋ.

²⁷ Tin, nyε eezεlwom sodja di ebaal nyε o, nyε tsaal lo ε Zaŋ Nduuel-bot, da nyε é zye ne yε. E d'i'enek, sodja é boozεtó pε ndjaa membok, kεtsaal lo ε Zaŋ Nduuel-bot.

28 Wɔ gwaa, nyε zyε nε lo tak kɔ pεt kongo, nyε eezεdjε esyes ε moma yenɔk, esyes ε tak é boonɔɔ yε, kεdjε nε nyεeg.

29 Dáa bεdjekel ε Zan̄ nagwak deenek ε, bε é boozεnɔɔ muu'ε, kεdel.

Yezu eezεdjε botom bεmil εtεn edee

30 Bhis εbula ε lɔɔ, bot ε lwoma eezεboma pε daa Yezu, bε moo banja nyε esesεε ee bε nasa ε, nε mεlyo mε bε nadi elyo ε djas.

31 Tinaak, bot ε nadi ezyε, nε bot ε nadi esik ɔ naadyeebabu, ààbε nε εwala di náá, bε nε bεdjekel bε dε edee. Yezu é boozεke nε bεdjekel bε náá: «Djhooaka, mena tóka pε kasak di etseta nε bot ε, étep mena neekεwalaka batsa.»

32 Bε eezεtó tó eleεd, bɔɔ bε εmet, pε bot di ààbε ε.

33 Ghuna bot εbuεpe naabee ze bε nadi etó ε. Tin, pε bε nadi etó ε nadi eguaa, bhwak djas zεsum kaab é etó pε kyee Yezu nε bεdjekel bε nadi etó ε, bɔɔ batakεkum é di tak εsok nε Yezu bε nε bεdjekel bε.

34 Dáa Yezu nasul tó eleεd ε, nyε naabee εdhuu ε bot binɔk, wɔ gwaa, ghoŋ zεmet nyε εlyεlεpe, etεε náá, bε nadi é, dáa mεsaα mε ebhata di ààbε nε mbaalel ε. Tin, nyε moo zεlyo bε kɔ εsu ε betε nε esonok.

35 Dáa bε nabee náá, dwoo moo é bikoko ε, bεdjekel bε é boozεtiila pε daa lε. Bɔɔ nε nε náá: «Dwoo eezeleega, tó kakon'ak, ye tok nε del.»

36 Swaala bot bak pε bɔɔ mεl nε pε tó epεt ee di é engwoob'aak, bε neekεbɔm edee e dek!»

37 Tin, wɔ gwaa Yezu zεbɔɔza nε nɔɔ náá: «Djeka bε edee biyɔ bε εmet!» Bhii tak bε eezεdji nyε

náá: «Bis tok nε betε nε epata ee bis aabɔm emapa aadjala nε dek bot bak djas ε*»

38 Nyε é boobaazebɔɔza nε nɔɔ náá: «Bi é nε emapa edhen? Pookokégwyákeka.» Bhii bε kakégwyák ε, bε é boozelεε nyε náá: «Emapa eten nε bɛsu εbá.»

39 Tin, Yezu é boozelεε bɛdjekel bε náá, bε dil bot djas mendiindil, mɛbwak nε mɛbwak kɔ ebés eka.

40 Wɔ gwaa, bot zɛdisi zεεga lɔɔg bot dhet, bak mɛkam-metén.

41 Bhii tak, Yezu eezənɔɔ emapa nε bɛsu binek, nyε eezəben mis pε ɛko, zεghaapεε Zεεb. Nyε eezəpyak mapa, nɔɔ, djε bɛdjekel bε etεε náá, bε needjε bot ε bε nanεeg mendiindil ɔ, dɔɔ nε bɛsu εbá bε nadi nε yε ε.

42 Mot nε mot naadε, djil.

43 Bɛdjekel bula nε mɛbhebhawak mε emapa nε bɛsu é nalik ε, sa yε aalwoodal mɛbhwaam kam nε ebá.

44 Tɔ bot ε nadε emapa ee nabilel'enek ɔ, botom nadi é, bɛmil eten (5 000).

Yezu eezəkε kɔ dii

45 Aàkobɔya bhii tak'enek, Yezu eezəbesal bɛdjekel bε, bε ni tɔ eleed, da bε é tsaal, tó pε yii kyiid boo soob, pε kyee ghaada Bhetsaida. E di tak wat, nyε nyε εmet eezəswaal zukamwaa nε bot binək, bε sik pε yəbɔ.

46 Bhii nyε nasilal εswaal bε ε, nyε eezəbyet kɔ etsok, kɛdjaala Zεεb.

* **6:37** Pε tɔ mɛkana mε Biblia nakwyalaa tɔ tak sok ε, bε ke é 200 deniye. Ye kwyel εlyaal é efute mesa mε bɛngɔn eten nε ebá.

47 Dáa εgwyitok nabε, ye moo gwyiidela ε, eleεed nabε é ye moo kuku dii. Tin, Yezu nalik ε nyε εmet pε kyiid.

48 Dáa nyε nabee náá, bεdjekel bε nadi ezuk é εduk, etεε náá, pup nadi bulal bε pε bhis εlyelεpe ε. Tin, é pum dum ne mεlem, nyε é boozεdu bε é kε kō dii ne mεko, ye nabε é, nyε naawaadhaa bε.

49 Dáa bε nabee nyε é kε kō dii ε, bεdjekel nagu é náá, ye é dim. Bε moo tin é tsim.

50 Eteε náá, dáa bω djas nabee nyε é, bεbebwl naamet bε. Batsa deenek, nyε moo lii ne nω. Nyεy náá: «Dika ne mεghaaz. Ye é mam! Nàdika ne bwoo.»

51 Bhii tak, nyε eezεni tō eleεed. Tin, pup eezεtyaala. Bω djas naadyeebadjoka εlyelεpe.

52 Ye nabε é, bω àànyo εmet εsuk ε mεvyεkεlε mε nasaεl dum ne εbil ε emapa ε. Eteε náá, bε nadi é, ne elyem e meso.

Etsak ε bot ε mεbέ pε Ghenezalεt

53 Bhii bε naseε dii ε, bε eezεsel é εboŋ ε Ghenezalεt.

54 Dáa bε nawyis tō eleεed ε, ààkobɔya deenek, bot eezεgwyak Yezu.

55 Tin, bot eezεtó kō mεl djas, nε é di djas kεnω membel. Bε nadidi ebe-bεp bε é, kō emwaala, tō é di djas bot nagwak leŋ εkwyil ε le ὥ.

56 E di djas bε nadi etó é, kō mεl, kō egħaada nε epεt, bε nadi ezyε nε membel é di bot djas di esεegə ὥ. Bε nadi edjedjaala nε nε náá, nyε bet bε, bω bε εmet zokee-keeak εlō ε ndjookuwa yε pε si. Tin, bot djas namet nyε ὥ, naatsak.

7

Mεlyo mε bεbhaab nalik ε

¹ Dhiiti dwoo eFalizyε ne bεghanε mεkana mε etsi naadus pε Yeluzalem, bωo zokazεsεga bε ne Yezu,

² ye nabε é, bε naabee bεdhiiti bεdjekel ε Yezu nadi edε edee, ààgwyii mεmbω dāa etsi di elyaal ε.

³ Eteε náá, eFalizyε ne bot ε mbyak eYuda djas nadi ebaal etsi e bεbhaab bωo nalik ε εbuεpe: bε ààdε edee, ààgwyii mεmbω enyεepe.

⁴ Zεnωo náá, bε dus pε ndjando ω, bε aanàkwaadε edee, ààgwyia. Bε nadi eduwal bεtε ne bεdhiiti etsi e mbyak'ω, dāa vanj mbi εgwyii ebεeεle, ne ba bωo mεbhe mε dyak, zεnωo esaan.

⁵ Wω gwaa, eFalizyε ne bεghanε mεkana mε etsi zεdji Yezu náá: «Étep yé bεdjekel bω di ààsa dāa etsi e bεbhaab binaka nalik ε, di eleε ε? Bε de ààgwyii mεmbω mωo!»

⁶ Yezu eezεbωza ne nωo náá: «Bi é bot ε mεdjhaaz pε εko, bhimis pε si! Sa ngoolel-mεkpa ε Zεεb Ezayi nalεε dum ne nen ε, nabε é tsεetse. Gwakeka sa di kwyala ε:

“Zεεb ke é náá, bot ε mbyak'ak duwal mε é duwela mεkωŋ,

elyem bωo é pε kyee sis.

⁷ Zεεga mendjaala mωo, ye é yii toto é mis mam, etεε náá, mεlyo mε bε di elyo é mεlyo mε epuud.”*»

⁸ Bhii tak, Yezu baazeke náá: «Bi byen é etsi e Zεεb, da bi é kaduwal é, yii bot nalik bin yε ε.

⁹ «Bi eezedhuugal etsi e Zεεb εlyelεpe, étep εduwal etsi e mbyak'en!

* 7:7 Eza 29.13

10 Bela náá, ye nabε é Moiiz eeke náá: “Dila soog ne nyog” nyε nabaake pe é náá: “Mot di ekal seeg ne nyεeg ḥ, goka é ne góaa[†]”.

11 Ye kabε biyο ḥ, bi lee bot ε náá, mot é ne ghwyil εke ne seeg ne nyεeg náá: “Beea esa ee me aadjε wο ε. Me eekwom yε, me needjε Zεeb ebuwa. Yenek lee é Kəbəən.”

12 Deeneck, bi àabet náá, nyε kwyee seeg ne nyεeg.

13 Ye é deeneck ε bi di eholo mεkpa ε Zεeb étep egoola etsi e mbyak'en. Zənəə bεtε ne mbi kəkə esonok ee di esael ε.»

Melyo dum ne esa ee di edis mot edεε ε

14 Wο gwaa Yezu baazεdjóo εdhuu ε bot binək djas. Nyεy ne nəə náá: «Biyο djas, gwakeka me. Metka sa me di elii'aak:

15 Ye tok ne sa di ni tə nuub mot di ne ghwyil ε pul edεε e mot. Ye é sa di ewyis tə le ε di esa náá, mot nədi dεe.

16 [Gwakeka εnyɔεpe, bi é di ne mεlə me εgwak etεp ḥ!]»

17 Dáa Yezu nadus tin ε, bε eezεni tə ndjaa etsetaepe ne εdhuu ε bot, bεdjekel bε zokazεdji nyε sa εsuk ε kana yenek nadi ekwyel εlee ε.

18 Nyε eezεbəəza ne nəə náá: «Dəə ne biyο, bi tok ne etson εtiibal é? Bi àagu náá, sa mot di ewa tə nuubε é, ye aanàkwaapul edεε e mot e?

19 Esesεe binek àāni tə lyem; ye ni é tə mɔ'ε. Bhii tak, nyε kakεsaaz yε ε tə εbyeed.» Tə melyo menek Yezu nadi ekwyel εlee é náá, edee djas goka é ne εdεel.

20 Bhii tak, nyε eebaazeke náá: «Ye é sa di wyis tə mot ε di pul edεε e mot tak.

[†] **7:10** Εwy 20.12; Det 5.16; Εwy 21.17; Msa 20.9

21 Eteε náá, mbee egeka dus é tó lyem mot. Ye é esiiza ε di lwom bot náá, bε sa εpam, djii nε ego ε bot,

22 esa ε εzø, døob epata, mbee lyem, mεkøŋ, mεba mbøs, εwyeeb ε esa e baa, ebyas, εbet, melyet.

23 Esesεe binek djas, egeka tak dus é tó elyem e bot. Ye é di esa náá, edεe e mot pulel é mis ε Zεεb.»

Ndjoŋ moma edum koŋ nε Yezu

24 Yezu zεdus tin, tó pε kyee dik egħaada Tiid. Nyε eezəni tó dhiiti ndjaa, nyε nabε é ààkwyel náá, bot gu náá, nyε é tin. Ye nabε é ààdjala náá, mot dáa nyεy di so.

25 Tin, ye nabε é nε dhiiti moma, mbee sisim nadi edhek mɔn εsyes ε le o. Dáa nyε nagwak menduk ε Yezu ε, nyε eezεzyε kaab pε daa le, nyε zokazεkwyit mεboŋ si, sok bhwoob'ε.

26 Moma tak nabε ààbε moma mbyak eYuda. Nyε nabyel é pε del ε Fenisi pε kyee dik Siili. Nyε eezedjaala nε Yezu náá, nyε so mbee sisim nadi tó nyel mɔn'ε o.

27 Tin, Yezu eezεbøza ne nε náá: «Beta, bøn pookode, djil. Eteε náá, mapa bøn goka é nε εde ε, yε àànyø, ye mwasa, djæaa bøn bεbhyε.»

28 Wø gwaa moma yenøk baazεpesal náá: «Għej, wø é nε għam. Ye goka é wø gu náá, bøo bεbhyε di si mesa o, bε de é bøo eghutu-ghutu emapa ee bøn di kwyital é għej bε di edε kɔ̄ mesa ε.»

29 Tin, Yezu eezεke ne moma yenøk náá: «Wøy, moma, dum nε yala yo, sika pε ndjan' o. Mbee sisim tak eezewyis tó nyel εsyes ε lø.»

30 Wɔ gwaa, nyε zεsik pε ndjan'ε. Tin, nyε eekεbela mɔn'ε ndjaasi kɔ goŋ, mbee sisim eezewyis tɔ lε.

Etsak ε bubu mot

31 Bhii tak, Yezu eezεdus pε kyee dik Tiid, zεdhaa tɔ pε boo ghaada Sidɔn, zetsaal yii kyee bɔs mεdhik mε eghaada kam, étεp nyε neetó pε kyee boo soob na djato-djato Ghalile.

32 Wɔ gwaa, bε zεzyε nyε nε mot na endiila e mεlɔ, àànyɔ εgu elii εnyɔεpe. Bε eezεdjaala nε nε náá, nyε kεl nyε membɔ, nyε neetsak.

33 Tin, wɔ gwaa, Yezu zεnɔɔ mot tak, tiila nε nε ba etsetaεpe nε εdhuu ε bot. Bhii tak, nyε eezεwa mot tak bhin tɔ mεlɔ. Nyε eezεsεe mεtel, zεmet nyε djem nε yε.

34 Bhii tak, nyε eezεben mis pε εko, nyε eezεso bhiyo. Nyεy nε mot'enɔk náá: «*Effata!*» Ye kwyεl εleε náá: «*Bεñela!*»

35 E di'enek wat, mεlɔ mε mot tak eezεbεñel; djem pε eezεtinεl. Nyε moo elii εnyɔεpe.

36 Yezu zεleε nε bot binɔk djas náá, sa mot ààlεε mot ngεt sa sael wak ε, yenek nadhedhεeg bot ε dhesεga. Lyaka nyε nadi é lelyak bot ε, nabebesal bot é beselak.

37 Bot naadyeebadjoka dhaa nyε. Bɔɔ náá: «*Esa ee nyε di sa djas é εnyɔεpe!* Nyεy batabεε mεlɔ mε bε na endiila e mεlɔ, ebubu batalii!»

8

Yezu eedjε bot bεmil εndε edee

1 Tɔ mεlu menek, boo εdhuu ε bot naabaazεsεεga é ngwoob ε Yezu. Dáá bε nadi ààde ε, nyε é boozεdjóo bεdjekel bε, nyεy nε nɔɔ náá:

² «“Ha” kpaa-ghoŋ nε bot bak! Bε moo mena nε bε nɔɔ mos é mεlu mεlεl, bε tokape nε edee e dek.

³ Mε swaal bε pε mendjaa mɔɔ tɔ emɔ toto ɔɔ, bε waazuk é ze. Etee náá, mel me bεdhiiti nε tseta.»

⁴ Bεdjekel bε eezεbɔɔza nε ne náá: «Mena belaka edee ee bot bak djas aade djil ε paa, menabel é dika kuku kakοŋ'aak?»

⁵ Yezu eezεdji bε náá: «Bi é nε emapa edhen?» Tin, bε eebaazεbɔɔza nε Yezu náá: «Etεn nε ebá.»

⁶ Tin, nyε é boozεlee nε εdhuu ε bot djas, bε disi é bɔs. Bhii tak, nyε eezεnɔɔ emapa etεn nε ebá binek, zεghaapεε Zεεb. Bhii tak, nyε eezεpyak yε ebil-ebil, zεkanɔɔ, dje bεdjekel bε, bε neekaa bot djas. Bɔɔ sa deenek.

⁷ Ye nabaadi é, nε ba bɔɔ bεsu. Yezu eezεnɔɔ yε, ghaapεε Zεεb, bhii tak nyε eedje bεdjekel bε, bε kaa.

⁸ Mot nε mot nabε é nyε naadε, djil, bεdjekel bula nε mεbhuhhwak bεbhwanj εtεn nε ebá.

⁹ E di tak, bot nadi é, tyee bot bεmil εná (4 000). Bhii tak, Yezu zεswaal bε, bε sik pε mel mɔɔ.

¹⁰ E di'enek wat, nyε eezεni tɔ eleεd bε nε bεdjekel bε, zεtó pε kyee dik Dalmanuta.

EFalizyε eezεwaab Yezu dhiiti ndem mεbwala

¹¹ Tin, eFalizyε eezεkum pε Yezu nadi é, bε moo be meso, bε nε bε nɔɔ. Bε nadikwyel elóo ε nyε pε εko, da é bwood nyε pε kiye. Bɔɔ nε ne náá, nyε sa bεdhiiti ndem mεbwala mε di edus tɔ gwoo ε.

¹² Tin, Yezu eezεsyel nyel «wɔyɔŋ». Nyε é boozεke náá: «É tεp yé bot ε mεlu mak di esaa endem e mεbwala? Tseetse ne tseetse, me lεe bin ε náá: bi aanàkwaabee!»

¹³ Yezu zεdus é di'enek, ni tɔ eleεd, sεe dii, tɔ pε yii kyiid.

Leviid eFalizye nε Elood

14 Ye nabε é, bεdjekel eedjisa εnɔɔ emapa. Tin, tø eleæd bε nazodi é, nε mapa wat ε djin.

15 Yezu eezædul bε melø. Nyε ne nɔɔ náá: «Biyo bak! Bi é kobaka ne leviid eFalizye ne leviid Elood*.»

16 Bεdjekel moo tin elii pak'ɔɔ náá: «Nyε ke deenek é, etεε náá, mena àapazyeka ne emapa!»

17 Dáa Yezu gwak deenek ε, nyε eezædji bε náá: «Bi gwyε yé? Etεε náá, bi tok ne emapa? Bi dinaa àapaasiiza εnyøepe? Bi tok ne etsoŋ é?»

18 Bi é ne mis, bi ààbee? Bi é ne melø, bi ààgwak é? Bi ààtaala?

19 E sok mε napyak emapa eten dwoo tak, da é dje bot bεmil eten, bɔɔ de, djil ε, bεbhwanj edhen nabwak ne betee ne ebil emapa tø tak?» Wø gwaa bε bɔɔza ne ne náá: «Kam ne ebá.»

20 Yezu eebaadji náá: «É dwoo mε nabaapyak emapa eten ne ebá, dje bot bεmil εná ε, bεbhwanj edhen nabwak ne betee ne ebil emapa tø tak?» Bɔɔ náá: «Ye nabwak é bεbhwanj eten ne ebá.»

21 Bhii tak, Yezu eezæke ne nɔɔ náá: «Bhis yenek bi ààgu sa ye di kwyel eleε ε?»

Etsak ε mot edhim pe Bhetsaida

22 Bε eezækum pe Bhetsaida. Tin, bε eezæzyε Yezu ne mot edhim, bɔɔ náá, nyε met nyε étεp nyε neetsik nyε.

23 Yezu eezæmet mot edhim binøk é mbo, tø ne ne ba etsetaepe ne del. Nyε eezæsεε metel, lɔɔb nyε yε é mis. Bhii tak, nyε eekøl nyε membø, nyε eezædji nyε náá: «Wø εpebee sonok é?»

* **8:15** Leviid kwyel elyaal é embee melyo mε mεkøŋ mε eFalizye ne Elood nadi elyo bot ε.

24 Mot edhim binok eezəben mis pε əko. Nyey náá: «Mε əpebee bot! Mε bee bε É, dáa ele, bε əpeke!»

25 Yezu eebaazekel məmbə kə mis mε mot tak. Bhii tak, nyε moo zəbee εnyəepe, nyε eezətsak. Tin, nyε moo bee «popoopwon».

26 Bhii tak, Yezu eezəke ne ne, nyε sik pε ndjaa, nyε eezəke ne ne náá: «Sa wə ààtuula kə dəl.»

Pyeed eezəleε náá: Yezu é Mesia

27 Bhis'enek, Yezu bε ne bədjekel bε eezətó pε kyee məl mε di é ngwoob kyee dəl Sezaade ε Filip ε. Ze ε ze dáa bε nadi ke É, nyε eezədji bε náá: «Bot ke náá, mam é ze?»

28 Bəo náá: «Bədhiiti ke É náá, wə É Zaq Nduuel-bot. Bak náá: Wə É Eli. Ye kabə yak pak bot ɔ, bəo ke É náá, wə É ngöt tə bəngooolel ε məkpa ε Zəeb.»

29 Yezu eezəke ne nəo náá: «Ye kabə biyo ɔ, bi ke náá, mam é ze?» Pyeed eezəbəəza: «Wə É Mesia† ε Zəeb nadhis ɔ.»

30 Deeneek Yezu eezədul bε məlo elyeləpe náá, sa bε ààləε bot.

Eken eləε ε Yezu di eləε bədjekel bε náá, nyε waagwyε, bhii tak da nyε É gom ε.

31 Bhis'enek nyε moo lyo bədjekel bε náá: «Ye goka É Səenjəle Mən Mot zukaa εbuεpe. Bəpaa ε eYuda, ne eboo bəghaa-Zəeb, zənəo bəghaŋ ε məkana mε etsi É waabhina nyε. Nyε waagóaa. Melu meləl bhis esyee ε lε, nyε waagom..»

32 Nyε naleləε bε etəp binek djas É «məpyəmə», ààsyel sonok wat. Dáa Pyeed nagwak deeneek ε,

† **8:29** Ye É Klisto Zəeb nadhis ɔ, mot nazyε zətsik bot ε mbyak eYuda ɔ.

nyε eezεdul nyε é ngwoob. Nyεy ne ne náá: «Nàke deeneek.»

³³ Bhii tak, Yezu zokazebulal mis, gwyák bεdjekel bε. Tin, nyε eezεbiyo, zεke ne Pyεed náá: «Satan, dusa é mis mam etεe náá, egeka bø tok egeka e Zεeb. Ye é yii bot ε epuud!»

Dáa mot di egoka ne esa étep nyε needu Yezu ε

³⁴ Bhii tak, wø gwaa, Yezu zεdjóo εdhuu ε bot, døo ne bεdjekel bε. Nyεy ne nøo náá: «Yε be náá, mot εpekwyεl εdu mε øo, nyε kat εkwyeεg ε nyel'ε, nyε bεp melaaba mε, da nyε é du mε.

³⁵ Etεe náá, mot é di esaa εtsik ε nyel'ε øo, nyε waasu yε. Yε kabε mot aamyaal εsu é tsik'ε kø εsu ε lam, ne kø εsu ε Mbεε Bhaadal øo, nyε waabela tsik.

³⁶ Ye é tεtε ye, wø bela mεvu mε bøs'ak djas, da wø é su tsik na køm-køm?

³⁷ Tεtε yaa mbi sa metan̄ etuud mot aadjε étep wø neebøm tsik?

³⁸ Mot é gwak sen ne nam, neghu nemekpa mam, é mis mε bot ε mesyem ne bot ε di àakaab Zεeb é melu mε mena dika mos'aak øo, tin, Sεεŋele Møn Mot é waadi ne sen ne ne é gheŋ nyε aazyε zεegα ne efofop bε tø duma Sεeg ε.»

9

¹ Wø gwaa Yezu baazεke náá: «Tseetse ne tseetsε, mε lee bin é náá: Bedhiiti bot tø sama bi di'aak aanàkwaagwyε, bøø àabée dāa Søyø ε Zεeb aazyε ne eghεŋ ε.»

Eswoola bhwoob ε Yezu

² Bhii ye nadhaa tyee melu meten ne wat ε, Yezu eezεnøo Pyεed, ne Zak zenøo Zan̄, nyε zokazεbyet

ne nɔɔ kɔ boo etsok pe be nadi bɔɔ be emet ε. Nyε zokazεswoola bhwoob é mis mɔɔ.

³ Ekaad be moo puu εkasεpe, mbi mεkas me wat di ààbe ne mbi sonok gekaa ne ye pe kɔ bɔs ε.

⁴ Batsa deenek, bεdjekel kasεka é Eli be ne Moiiz moo lεe eleŋ ne Yezu.

⁵ Wɔ gwaa, Pyεed zεke ne Yezu náá: «Lyoel, εnyɔ náá, mena dika wak. Djihoosumka epεt elεl: wat yɔ, yak ye Moiiz, dhiiti wat ye Eli.»

⁶ Nyε nadi é, ààgu sa nyε nadi elii é, etεε náá, bεbebwl naadyeebamεt be ne bɔn nyεeg εlyelepe.

⁷ Eguud zokazεsul, wɔ gwaa, ye zεkala kɔ loo, butal be. Tɔ eguud binek, wɔ gwaa dhiiti gwood zεgék, é ke náá: «Nwyak é mɔn'am me dyeebakwyεl o. Bi é gwak nyε!»

⁸ E di'enek wat, bεdjekel moo tin é gwyák é mengwoob mɔɔ, be kadi é, ààkabaabee mot. Ye nazokalik é Yezu nyε emet.

Kiya dum ne ebula ε Eli

⁹ Dáá be nadi ewyeed etsok ε, Yezu eezεke ne bεdjekel be náá: «Sa mot ààlεε mot sa bi bee ε, kana dwoo εlak mos, keyaka ne dwoo Sεεŋεle Mɔn Mot aagom ε.»

¹⁰ Be naamεt mεkpa menek djas, be moo tin esɔɔs pak'ɔɔ náá: «Nyε kwyεl εlεe yé dum ne “εgom bhis εsyε εsok”?»

¹¹ Bhii tak, be eezεdji Yezu náá: «Étεp yé bεghanj ε mεkana me etsi di elεε náá: ye goka é Eli pookonyεl εzyε εsok?»

¹² Nyε eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Tseetse, ye goka é náá, Eli pookozyε εsok étεp nyε neezεkoobal esesεe djas. “Haa”, étεp yé ekwyala ε Zεεb di baaleε náá,

ye goka, S_{ee}ñe_{le} M_{on} Mot zukaa εlyelεpe, náá nyε waabhinaa?

¹³ Yε bε mam oo, betka mε lee bin náá: Eli eezezyε, kabela é, bot eesa nyε dáá bε nakwos ε, dáá m_{ekpa} ε Z_{ee}b di ekwyala, dum ne ne ε.»

Etsak ε dhiiti m_{on}, embee esisim nadi edhedhek o

¹⁴ Dáá bε nakakum é di b_{edhiiti} b_{edjekel} nalik o bε kabela é, zukamwaa ne mot, ne b_{eghanj} ε m_{ekana} mε etsi kuku εbwak é suu m_{eso}.

¹⁵ Beea bot nabee Yezu ε, ye nabε é, bε naadyeebadjoka, bε eeze_{sum} ekaab, bε neekε swos nyε.

¹⁶ Yezu eeze_{dji} b_{edjekel} bε náá: «Ye é m_{eso} mε yé bi di esuu, bi ne be n_{oo}?»

¹⁷ W_o gwaa mot ngat t_o edhuu ε bot bin_{ok} z_{ek}e ne ne náá: «Lyoel, mε eezyε ne m_{on}'am etee náá, m_{bee} sisim εpedhek nyε, nyε ààl_{ii}.

¹⁸ M_{bee} sisim tak zogheε nyε é edi djas, ghεeg nyε é b_os, m_{ewyil} é nuub, m_{on} kwaal m_{etsok}, m_{on} nyel kaada dáá muu. Mε é booke ne b_{edjekel} b_o náá, bε s_o m_{bee} sisim tak. Bε ààpakwak yε.»

¹⁹ Tin, w_o gwaa Yezu z_{ek}e ne n_{oo} náá: «Bi é bot ε di ààdum koj ne Z_{ee}b o! Mena kalikeka é di wat melu m_{edhen}? Ye kabaalik melu m_{edhen} mε di egoka ne smaad ε bin? Dhaaka mε ne m_{on}'en_{ok} wak.»

²⁰ Bhii tak, bε eezezyε nyε ne m_{on} tak. Beea m_{bee} sisim nabee Yezu ε, w_o gwaa, nyε zedheeg m_{on}'en_{ok} εlyelεpe «buku-buku». Nyε eeze_{ghaaga} si, nyε moo boola si, m_{edheed} ewyis é nuub.

²¹ Tin, Yezu eeze_{dji} s_{ee}g m_{on}'en_{ok} náá: «M_{on}'ak moo ne εbil εb_é εlak mos melu m_{edhen}?» S_{ee}g m_{on} ne ne náá: «Kana edh_{oma} bε, keyaka ne dwoo pan mos'ak.

22 E dhiiti tyε, mbee sisim εpezyeegal nyε tɔ du, yak tyε tɔ dii étεp nyε neegwyε. “Yaayee!” Geka bis ghoŋ, tsika bis, wɔ di ne ghwyil esa ɔ!»

23 Wɔ gwaa Yezu zebooza ne ne náá: «Étεp yé wɔ ke náá: “Wɔ di ne ghwyil esa ɔo.” Ghuna ye é náá, mot ε dum koŋ ne Zeeb ɔo, esa djas nyε aawaab ε, nyε waabela.»

24 E di'enek wat, seeg mɔn'enɔk eezεtsim elyelεpe. Nyεy náá: «Mε eedum koŋ. Kwyee a me etεε náá, me neewa lyem tɔ emyaal enyɔεpe!»

25 Dáa Yezu nabee εdhuu ε bot ezyε ekaab pε kyee bε nadi ε, nyε eezεbhεm mbee sisim. Nyεy ne ne náá: «Wɔy sisim di ediyal bot mεlɔ ne enuub ɔ, ye é mam ε di eke ne no náá: Wyisa tɔ nyel mɔn'ak. Sa wɔ àabaabula tɔ le!»

26 Wɔ gwaa, mbee sisim zεbo boo tsim, zεdheeg mɔn'enɔk εlyelεpe. E di tak, mbee sisim tak eezεwyis, mɔn tak moo tin dáa muu, sa náá, bot ε nadi tin ɔ, ke náá: «Nyε eegwyε!»

27 Tin, Yezu eezεmet nyε é mbo, zεwyεl nyε, mɔn tak eezεtyaa tetel.

28 E sok Yezu nazεni tɔ ndjaa bε ne bεdjekel bε bɔɔ bε εmet ε, bεdjekel eezεdji nyε náá: «Étεp yé bis di ààkwak εssø mbee sisim tak?»

29 Yezu eezεbøøza ne no náá: «Mbi esisim binek wyis é, ye é bε náá, wɔ ne djaala Zeeb εbuεpe ɔ.»

Yezu eebaazεlεe εsyee ne εgom ε le tyee lεea esok ebá

30 Bε eezεdus tin, wɔ gwaa, bε zεtsaal kyee dik Ghalile djas. Yezu nabε ààkwyl náá, bot gu pε nyε nadi ε.

31 Etεε náá, nyε nadi elyo bεdjekel bε. Nyεy ne no náá: «Sεεŋεlε Mɔn Mot é waakaaa é mεmbø mε bot

ε mesyem. Bhii tak, bε waagó nyε. Mεlu mεlεl bhii tak, nyε waagom..»

³² Tin, bεdjekel nabε é, ààmεt lo etεp ee nyε nadi elεε bε ε. Be nadi é, ne bwoo εdji nyε etεp binek djas.

Ezε di boo-mot?

³³ Bε eezεkum pε Kapεlnaum. Dáa bε nadi tø ndjanj ε, Yezu eezεdji bεdjekel bε náá: «Mεsø mε yé bi di esuu ze ε ze?»

³⁴ Bøø djas «kup», ààlii, bela tin náá, ze ε ze bε nadi esuu mεsø dum ne etooba.

³⁵ Tin, Yezu eezεdisi, bhii tak, nyε eezεdjøø bεdjekel bε kam ne bεbá. Nyεy ne nøø náá: «Mot ε kwyεl etooba øø, ye goka é nyε di mot εbhis tø bεsø djas. Nyε di mot-mesa mε bεsø djas.»

³⁶ Bhii tak nyε eezεnøø dhiiti møø dhyeeb, neεg nyε kuku εbwak ε løø. Nyε eezεbeedal nyε. Bhii tak, nyε eezεke ne nøø náá:

³⁷ «Mot aamyaal møø dhyeeb dáak kø εsu ε kwyεl nyε di ne yε ne nam øø, ye é mam mε εmet ε nyε myaal. Mot aamyaal mε øø, nyε ààpamyaal mam mε εmet. Nyε myaal é døø ne mot nadhis mε øø.»

Mot di ààbhina mena øø, nyε é mot'ena

³⁸ Zaŋ eezεke ne Yezu náá: «Lyoel, bis eebee dhiiti mot esø embee esisim ne din ε løø. Bis eekoolyak nyε, etεε náá, nyε ààkε løøg wat mena ne bε nøø.»

³⁹ Tin, Yezu zεbøøza ne nøø náá: «Sa mot ààlyak nyε, etεε náá, ye tok ne mot aasa endem e mεbwala ne din ε lam é di'enek wat, da nyε é byak mε.»

⁴⁰ Etεε náá, mot é di ààbhina mena øø, nyε é mot'ena.

41 Tseetse ne tseetse, me lee bin é náá: Ne mot aazodje bin djæk neghu beele medii me wat etee náá, bi é bot ε Mesia o, nyε waabela boo etuud.»

Bε na mbee mεfulu eedulaa melo

42 «Mot é di tyee boo εbek étεp εkøa tø mesyem ngøt tø bøn di dum koŋ ne nam o, ye goka é náá, bε tsel nyε boo εkok é tsun, da bε é lóo nyε tø dii mesøn.

43 Yε be náá, mbø'ø di esa náá, wø kwyit melu djas tø mesyem øø, tsaala yε. Enyo náá, mot ni tø tsik na køm-køm ne mbø tsaala. Ebiyo kabø é náá, wø di ne mεmbø mεmbá, da wø é su tsik, da wø é tø, kedyak tø du na køm-køm. [

44 Pe tø di di náá, elum ààgwyε ε, é di di náá, ngel du ààdim ε.]

45 Yε be náá, ko'ø di esa náá, wø gheekwye-kwyε melu djas tø mesyem øø, ye goka é, wø tsaal yε. Enyo náá, mot ni tø tsik na køm-køm ne ko tsaala. Ebiyo kabø é náá, wø di ne mεko mεmbá, da wø é su tsik, da wø é tø, kedyak tø du na køm-køm. [

46 *

47 Yε be náá, dis ε lø é di esa náá, wø gheekwye-kwyε melu djas tø mesyem øø, ye goka é, wø dis yε. Enyo náá, mot ni tø Eyon ε Zeeb ne dis wat. Ebiyo kabø é náá, wø di ne mis mεmbá, da wø é su Eyon ε Zeeb, da wø é tø, kedyak tø du na køm-køm.

48 Pe tø di di náá, “elum ààgwyε é, é di di náá, ngel du ààdim ε.”

49 Tin, ye aadi é, bot djas moo egwom zam du.

50 «Mesøn é mbeε sonok. Yε be náá, mesøn moo é, ààkagwom øø, “haa” ye saaa dáa, étεp ye neebaag-

* **9:46** Pe tø di di náá, elum ààgwyε é, edi di náá, ngel du ààdim ε.

wom? Dika ne meson to len, da bi é gwakel ne bot djas.»

10

Melyo ε Yezu dum ne εbel ε εbd

¹ Yezu eezetó pe kyee dik Yude, pe yii kyiid dii Yulden. Wō gwaa, zukamwaa ne mot baazeseega tin, nyε moo baazelyo be dáa nyε nazezyε ne esesa sok ε.

² Bedhiiti eFalizyε eezetiila pe daa le, étēp be neeloo nyε pe εko, bwood nyε pe kye. Be eezedji nyε náá: «Etsi bina εpemyaal náá, mot peε myel é?»

³ Yezu kabooza ne noo to kiya náá: «Moiiz nakodje bin yaa tsi?»

⁴ Be eezebooza ne ne náá: «Moiiz nake é náá, motom kwyal mēkana mē di lyaal náá, nyε eepεε myel ε. Bhii tak, nyε é ne ghwyil εpεε myel.»

⁵ Deenek Yezu eezeké ne noo náá: «Moiiz nakwyal deenek ε, étēp'en etee náá, bi ne dyeebalyel elyem.

⁶ Mena bee é ghej Zeeb nakus bōs o, “Nyε nasaa é motom ne moma”, ekwyala lee é deenek.*

⁷ “Etēp tak é di náá, motom é waalik seeg ne nyeeeg, ksesega ne myel.

⁸ Bhii tak, bōo bēbá kadi é, be moo mot ngöt.” Tin, be tokape bot εbá; be moo é mot ngöt.

⁹ Tin, sa mot ngöt ààbo sa Zeeb seeg ε.»

¹⁰ E sok be nazeni to ndjanj ε, wō gwaa bēdjekel baazedji Yezu mēdjin dum ne tēp tak.

¹¹ Nyε é boozebooza ne noo náá: «Mot é peε myel, da nyε é keba moma sis o, nyε é mot mēzo etee náá, be ne moma mēgwyak dinaa mot ngöt.

* **10:6** Mek 1.27

12 Tyee wat ne moma. Nyε byen ngom, da nyε é myaal etó, kεba motom sis oo, nyε sa é εzø.»

Yezu eesεε bøø dhyeeb metel

13 Bot zokazyε Yezu ne bøø dhyeeb étep nyε neekεl be membø. Tin, bεdjekel eezεbhεm be.

14 Dáa Yezu nabee deenek ε, lyem naakpaa nyε. Bhii tak nyε eezεke ne bεdjekel be náá: «Betka bøø dhyeeb zyε pe daa lam! Nàluka be etεε náá, Eyoŋ ε Zεeb é, étep bot ε di tyee bøø o.

15 Tseetse ne tseetse, me lεe bin ε náá: Mot ε di ààmyaal Eyoŋ ε Zεeb dáa møø dhyeeb oo, nyε aanàkwaani tø tak.»

16 Bhii tak, nyε eezεghεe møn ngøt, nyε moo tin ekel membø kø bon binøk, esεε be metel.

Mot ekum

17 Yezu gba ε gba, nyεy kuku kyeed, dhiiti mot zokazyε ne kaab, zεkwyt mεbon si, si mεko me. Nyεy ne ne náá: «Mbεε lyoel, me goka ne esa dáa étep me neebela tsik na kɔm-kɔm?»

18 Yezu eezεbøøza ne ne náá: «Étep yé wø di edjøo me mbεε lyoel? Ye tok ne mbεε mot kø bøs'ak bhii Zεeb nyεy nyε emet.

19 Wø ne gu etsi djas: “Sa wø ààgø mot, sa wø ààsa mεzø, sa wø ààdjii sa mot, sa wø ààlεε elεŋ e etsal dum ne mot, sa wø ààsa sa εbiyo ne mot, duwala soog ne nyoog†.”»

20 Mot'enøk eezεbøøza ne ne náá: «Lyoel, etsi binek djas me ne duwal yε, kana edhøma bam, kεkum dwoo pan mos'ak.»

21 Yezu eezεgwyák nyε ne lyem mεkwyela. Nyε eezεke ne ne náá: «Ye zokalik wø é, wø sa sa wat:

† **10:19** Εwy 20.12-16; Det 5.16-20

Tóá, kεbømsa esa bø djas, da wø é nøø epata e tak, dje bødjel ε bot, tin, wø waabela mëvu tø gwoo, bhii tak da wø é zødu mε.»

²² Dáa mot ekum'enøk nagwak deenek ε, ye nabε é, mëkpa menek naatek nyε nyel «wøyøŋ». Nyε eezesik ne εbuk etεε náá, nyε nadi é, ne ekum εbuεpe.

²³ Bhii tak, Yezu eezeliig mis tø εbwak, gwyák bødjekel bε. Nyεy ne nøø náá: «εkoøla ne bεkum ε bot, bε ni tø Σyoŋ ε Zεεb!»

²⁴ Ye nabε é mëkpa menek naadyeebadhek bødjekel bε ebum elyem, bhii tak Yezu eebaazεke náá: «Bøn bam, εni é tø Σyoŋ ε Zεεb, tok εbεε!»

²⁵ Elyel náá, boo yaaga bal, nyε ni tø ba møø εlen ε dhøø, baalyel dhaa-dhanjak ne mot ekum, nyε ni tø Σyoŋ ε Zεεb.»

²⁶ Bødjekel nadjodjoka yenek djas é djoka. Tin, bε moo djinel pak'ø náá: «Yε bε deenek øø, εzε aabela tsik na køm-køm?»

²⁷ Yezu zεbulal mis, gwyák bε. Nyεy ne nøø náá: «Yε bε bot ø, bε aanàkwaakwak. Ye é Zεεb nyεy nyε emet é aapaakwak, etεε náá, ye tok ne sa Zεεb aadi ààkwak.»

²⁸ Wø gwaa, Pyεed ke náá: «Gwyáka! Bis eezebet esa bis djas étεp εdu ε wø.»

²⁹ Yezu baazεbaøza náá: «Tseetse ne tseetse, mε lεe bin é náá: Mot é bet sεeg ne nyεeg, ne møn nyεeg, zenøø bøn bε, ne bekkel, zenøø mendjaa mε, ne epyeeb bε étεp'am, ne étεp Mbεε Bhaadal ε Zεεb øø,

³⁰ kana mos, nyε waabela mendjaa, bødhyeeb, bekkel, bønyεeg, bøn ne epyeeb bødheth ne bødheth kø bøs. E di tak wat, nyε waadε goo kø εsu ε lam. Tø tsik aazyε bhis yak ε, nyε waabela tsik na køm-køm.

31 Bela náá, bëte në bot ε di mos é lœg εsok ὁ, bë aakaswaala bot ε εbhis, bot ε di mos pε lœg εbhis ὁ, bë aakaswaala é bot ε lœg εsok.»

*Ye moo é tyee esok elεl Yezu di elεε εsyee nε gom ε
lε ε*

32 Be nadi é é ze, bøø etó pε Yeluzalem. Yezu pε sok, bëdjekel bë pε bhis nε bëdhiiti bot ε nadi edu nyε ὁ. Kεŋ nabε é ye moo sa bε. Wø gwaa Yezu baazεsεeg bëdjekel bë kam nε bεbá, nyε moo tin elεε bε sa aasaal dum nε ne ε.

33 Nyε eezεlεe bë náá: «Gwakeka! Mena εpetóka pε Yeluzalem pε Sεεŋele Mən Mot aakaaa é mεmbø mε eboo bεghaa-Zεeb nε bεghaŋ ε mεkana mε etsi ε. Be waapit nyε, bhii tak, bε waadjε nyε epέε e εsyee. Nyε waadjεaa é mεmbø mε bot ε di ààbε bot ε mbyak eYuda ὁ.

34 Bot binøk é waaduk nyε, sεε nyε mεtel é mis, nyuu nyε nε eghwyεs, gó nyε. Melu melεlbhis εsyee ε lε, nyε waagom.»

Ngwyeebel ε Zak nε Zan

35 Wø gwaa Zak bε nε mən nyεeg Zan, bən ε Zεbedε, zokazetiila pε daa Yezu, bøø nε ne náá: «Lyoel, bis kwyel é náá, wø sa sa bis aadji wø nenak'aak.»

36 Nyε eezεdji bε: «Bi kwyel náá, mε sa bin yé?»

37 Be eezεbøøza nε ne náá: «Bis kwyel é náá, é sok wø aadi tø duma yø ε, wø dje bis duma ε dje bis ghwyil εdisi, ngøt pε mbø eghεŋ bø, nwyak ngøt pε mbø εmyel ε lø ε.»

38 Tin, Yezu zokazεbøøza nε nøø náá: «Bi ààgu sa bi di ewaab ε. Bi é nε ghwyil εkwak εde medii mε

mbi b̄eele mam aade ε neghu bi é nε ghwyil εduwa
Ζεεβ k̄ek̄o mbi mam aaduwaa ε?»

³⁹ Boo ne Yezu náá: «Bis é waakwak esa ye.» Bhii tak, Yezu zebaabooza ne n̄o náá: «Ye é tseetse náá, bi é nε ghwyil ede t̄o b̄eele mezuk me me aade ε. Bi é nε ghwyil εduwaa mezuk dáa mam aaduwaa ε.

⁴⁰ Ye kabε dum ne t̄ep εdisi pe mb̄o eghen̄ bam neghu pe mb̄o εmyel ε lam o, ye tok mam di ne ghwyil εdjε bin edi e tak, etee náá, edi binek adjεaa é, ne bot ε ye nazekoobela ét̄ep' o o.»

⁴¹ Dáa b̄edjekel kam nalik ε, nagwak deenek ε, ye nabε é, ye naakpaa bε elyem dum ne t̄ep Zak bε ne Zan̄ nali ε.

⁴² Tin, Yezu zokazεdjóo bε. Bhii tak, nyε eezεlεe bε náá: «Bi ne gu dáa b̄os'ak di ε: Ye é bot ε di ebeεaa dáa ekukuma e membyak é di ezuk bot b̄o. Eboo bot ε b̄os εpenyal bε ne meko m̄o.

⁴³ Ye àágoka ne esael deenek pak'en. Ye goka é náá, mot di ekwyel edi ko elo b̄es̄o pak'en o, mot tak paakodi mot-mesa me bes̄o.

⁴⁴ Mot aakwyel edi pe sok bes̄o o, di kwom bes̄o djas.

⁴⁵ Et̄ep tak é di náá, Σεεηελε M̄on Mot nyε nyε emet nabε ààzyε, etee náá, bot neezεdi bot ε mesa me. Nyε nazyε é, zεsa bot mesa, ne εzεdjε tsik'ε tyee etuud ét̄ep bot εbuεpe.»

Etsak ε mot edhim pe Yeliko

⁴⁶ Be eezekum pe d̄el ε Yeliko. Dáa Yezu nadi, nyε moo wyis be ne b̄edjekel bε tin é, zukamwaa ne mot nadi edu bε. Ye nabε é ne dhiiti mot na edhim ne engwyeebel, din ε le nabε Balatime. Nyε nabε é m̄on ε Time. Nyε nadidi é ndiindil é ngwoob gba.

47 Dáa nyε nagwak náá, ye nabε é Yezu, mot Nazalεt ε, wɔ gwaa, nyε zetsim náá: «Yezu, Mɔn ε Dhavid, geka mε ghoŋ!»

48 Bεtε nε bot ε nadi tin ɔ moo tin ebiyo nε nε, ebhεm nyε, étεp nyε needi gwyem. Tin, nyε ee-baazeloo gal gwood elyelεpe: «Mɔn ε Dhavid, geka mε ghoŋ!»

49 E sok'enek, Yezu eezεtyaa. Nyεy nε bεdjekel bε náá: «Djóoka mε nwyak.» Tin, bε eezεdjόo mot edhim binɔk. Bɔɔ nε nε náá: «Wyεla, sa mεghaaz. Nyε é εpedjόo wɔ!»

50 Tin, «ngbat», Balatime eezεwyεl, mwas boo ndjookuwa yε, tó pε Yezu nadi é.

51 Deenek Yezu eezεdji nyε náá: «Wɔ kwyεl náá, mε sa wɔ yé?» Mot edhim binɔk eezεbaɔza nε nε náá: «Lyoel, mε kwyεl é náá, mis mam bεŋεl!»

52 Yezu eezεke nε nε náá: «Tóa, εmyaal ε lɔ eetsik wɔ.» E di'enek wat, mis mε eezεbεŋεl. Bhii tak, nyε moo du Yezu é gba.

11

Eniel ε Yezu tɔ Yeluzalem

1 Dáa bε nadi, bε moo kunaa nε Yeluzalem ε, ye nabε é, bε moo é ngwoob Bhetfaze nε Bhetani, mbaka-mbaka nε etsok ε pyeeb oliv. Tin, Yezu eezεlwom bεdjekel bε bεbá.

2 Nyεy nε nɔɔ náá: «Tóka kɔ dεl di pε sok'enek. Tuula bi aatuula kɔ dεl ε, bi é waabee mɔɔ swooz an tinjela di náá, mot dinaa ààpaago kɔ lε ɔ. Tiika nyε, da bi é zye mε nε nε wak.

3 Mot é dji bin náá: “Bi tó nε nε wo ɔɔ?” Lεεka nyε náá: “Ye é Gheŋ é di nε gwyεs nε nε. Nyε waabulal bin nwyak nenak.”»

4 Bhii tak, bε eezetó, bε kabela é, mao swooz an tinjela é εbe ε ndjaa dhiiti mot. Wø gwaa, bε zetii nyε, zesik ne ne pe Yezu nadi é.

5 Bedhiiti bot ε nadi tin o eezedji bε étεp yé bε di etii mao swooz an.

6 Wø gwaa, bε zebøza ne noo dáa Yezu nalee ne noo ε. Tin, bε eezεbet bε, bε eetii mao swooz an tak.

7 Bhii tak, bε eezetó ne mao swooz an tak pe Yezu nadi é, wø gwaa bε zekel nyε endjookuwa bøø kø kon'ε, bhii tak Yezu eezekalal kø lε, disi.

8 Wø gwaa bot εbuεpe zetó ne εdja endjookuwa bøø gba ε gba, bødhiti kadja yøbo é, ebhuuz e ele ee bε nadi etsaal tø epyeeb ε.

9 Ngon bot ε nadi pe sok o, ne bot ε nadi pe bhis o, moo tin edjeeb: «Hozana! Zeeb see mot zyε ne din ε Gheη o metel!

10 Zeeb goka é ne esee metel me kø Eyon ε di ezyε yenek, eyon ε Dhavid seeg'enaka! Hozanna ne Zeeb tø gwoo.»

11 Yezu eezeni tø Yeluzalem, nyε eezetó pe kok Ndjaa-ebuwa. Bhii nyε nakazegwyák é ngwoob'ε ε, nyε eezbee esesee ee nadi esee tø tak ε djas, nyε eezenoa nyel, bε ne bødjekel bε kam ne bøbá dhaa yøbo, tø pe Bhetani, etee náá, ye nabε é dwoo eezesila.

Yezu eezelek le fiigh di ñàdjε bhum ε

12 Yak mεlem, é gheη be nadi edus pe Bhetani ε, wø gwaa za zemet Yezu.

13 Be dinaa etsetaεpe, wø gwaa, nyε zεbee le fiigh ne bøte ne eka. Tin, Yezu eezetiila si le tak neghu nyε waabela bhum, étεp nyε neebók, dε. Dáa nyε nakakum si le ε, nyε àapakabela sonok. Nyε kabela

é, eka nε eka, etεε náá, ye mbu nyε di edjε bhum ε, nabε é, ààdjala.

14 Tin, Yezu eezεke nε le tak náá: «Kan dwoo pan mos'ak, ye tok nε mot aabaadε bhum'ɔ!» Bεdjekel bε nabε é egwak etεp binek djas.

Yezu eezεsɔ bot ε di bəmsa esa pε tɔ Ndjaa-ebuwa

15 Be eezεkum pε Yeluzalem. Wɔ gwaa bε zεni tɔ kok Ndjaa-ebuwa. Nyε eezεni é sɔ bot ε nadi ebəmsa esa bɔɔ ɔ, nε bot ε nadi ebəm-bəmak ɔ nadi tin ɔ. Nyε eezεwaaz emesa bε nadi eswoola epata kɔ tak ε, nε mεbhóó mε bot ε nadi ebəmsa mεghum ɔ.

16 Yezu nabε é ààbet náá, mot ngɔt dhaa nε sa wat tɔ kok Ndjaa-ebuwa.

17 Bhii tak, nyε moo lyo bε náá: «Tɔ mεkpa mε Zεεb, ye tok kwyala náá: “Ndjan'am adjooaa é, ndjaa mendjaala mε eYuda, étep bot ε membyak djas é”? Ye kabε biyɔ ɔ, bi eezesa náá, ye di zεεga bot ε djii*..»

18 Tin, wɔ gwaa etεp binek djas kum tɔ mεlɔ mε eboo bεghaa-Zεεb nε bεghaŋ ε mεkana mε etsi. Bε moo tin esaa dáa bε aasa étep bε neegó nyε. Etεε náá, bε nadi é, nε bwoo dáa bε nadi ebee dáa εdhuu ε bot nadi eduwal mεlyo mε ε.

19 Dáa dwoo nakabε ye eesila ε, wɔ gwaa bε nε bεdjekel bε zokazewyis, tó.

Syeela le fiigh

20 Tɔ mεlem kεεŋ dáa bε nakadhaa é ze'enek ε, bε kabela é, le fiigh eezesyee dɔɔ nε ekaŋal.

* **11:17** Eza 56.7; Zel 7.11

21 Tin, Pyεεd eezεtaala sa nasael koko é di'enek ε. Nyεy nε Yezu náá: «Lyoel! Gwyáka le figh wɔ nalek koko ε. Ye eezesyee!»

22 Yezu eezεbøøza nε bedjekel bε náá: «Mε lεe bin é náá: Dumka konj nε Zεεb.

23 Tseetse nε tsεetse, mε lεe bin é náá: Mot é ke nε etsok elak: “Gheea nyel tin, dusa, keghaaga tø dii mesøn” ɔɔ, ye é be náá, mot tak tok nε meso tø lyem ɔɔ, nyε dum konj nε Zεεb ɔɔ, djas nyε aake ε, ye waasael étεp'ε.

24 Etεp tak é mε di eke nε nen náá: E sok bi di edjaala étεp εwaab sonok ε, dumka konj náá, bi eezebela, tinaak é bi aabela sa bi waab ε.

25 Tin, bi é di tetel étεp mendjaala ɔɔ, wɔ siiza náá, wɔ é nε tεp ne mɔn nyooog ɔɔ, ye goka é wɔ pel nyε etεe náá, Sεeg'en di tø gwoo ɔ neepel bin yebø εbiyo bi sa ε. [

26 Ye be náá, bi ààpapel bøn nyεeg bin ɔɔ, Sεeg'en di tø gwoo ɔ, aanàkwaapel yebø mesyem mε bi sa ε.]»

Eghεη ε Yezu dus paa?

27 Bhii tak, bε eezεbula pe Yeluzalem, dáa Yezu nadi edjaad tø kok Ndjaa-ebuwa ε, wɔ gwaa, bεghaŋ ε mεkana mε etsi, nε bεpaa ε eYuda, zεnøø ebøø bεghaa-Zεεb, zokazye pe daa Yezu bεghu.

28 Be nazyε zεdji Yezu é náá: «Kø eghεη e zε wɔ di esa esesεε binek? Ζε dje wɔ eghεη esa deenek?»

29 Yezu eezεbøøza nε nøø náá: «Mε pookodji bin kiya wat. Bi é bøøza mε ɔɔ, ye é mε kaleεε bin kø eghεη e zε mε di esa esesεε bak.

30 Ye é εzε nadhis Zaŋ, nyε zεduu bot Zεεb? Ye nabε é Zεεb “ohoo” ye nabε é mot? Bulalka mε kiya yenek.»

31 Pak'oo bε moo tin esəs. Boo náá: «Mena é keka nenak náá: "Ye é Zεeb" oo, nyε waadji mena náá: "Etεp yé bi nadi ààmyaal Zaŋ?"

32 "Haa" mena keka nenak náá: "Ye é mot é nalwom nyε oo"?» Be nake deenek é, etee náá, bε nadi ekaab edhuu ε bot, bela náá, boo djas nadi eke é náá, Zaŋ nabε é tete ngoolel-mεkpa ε Zεeb.

33 Be é boozεbəoza ne Yezu náá: «Bis ààgu.» Tin, Yezu é boozεbəoza ne nəo náá: «Doo ne mam pe, mε aanàkwaalee bin kə eghεn e ze mε di esa esesee bak.»

12

Kana bot ε mesa bε na embee elyem di ebaal pyeeb vin o

1 Bhii tak, Yezu zelii ne nəo tə kana náá: «Mot ngət naabe pyeeb vin*. Nyε zokapeeb pyeeb tak, tin, wə gwaa nyε kpak tyee məo bwak tə ekok, edi bε aadi esesyal mədii mε bhum vin tak o. Bhii tak, nyε eebaazəsum ndjaa pe εko, etεp bot aadi ebaal pyeeb o. Bhii tak nyε eezədjoo bot ε di egu mesa mε vin o, da é djε bε mesa mε tak. Nyε eezənəo nyel, tó mədjoŋ.

2 Mbu epyeeb e tak di ewum ε, yε eezədjala. Wə gwaa, nakuma pyeeb zokazelwom mot ngət di esa mesa pe daa lε o, pe dāa bot ε nyε nalik ne pyeeb o, etεp bε needje nyε yε pak bhum vin bε nabela ε.

3 Wə gwaa, bot ε nalik ne pyeeb o, zəmet mot tak, duma nyε é nyel ne məbin. Bhii tak swaal nyε məmbətoto.

* **12:1** Pyeeb ele di djε bhum di saa ne yε menyok mε vin ε.

4 Bhii mot sok, nakuma pyeeb eebaazelwom dhiiti mot di esa mesa pε daa lε o náá, nyε tó pε daa loo tó pyeeb, bε eezεnyuu nyε é lo, nyek nyε εbuεpe.

5 Yak kókó tyee esok elel. Nyε eebaazelwom nwyak mot, bøø duma nyε é nyel ne mεbin, gó nyε. Be nabaazosa ne bot ε nazyε εbhis o deenek, bεdhiiti biaa, bak góaa.

6 Nyε nabε é ne etsak ε mən'ε nyε nadi ekwyel dhaa tye o nalik o. Nyε eezεlwom nyε pε daa loo ne egeka náá: “Be waadil nyε, etee náá, ye é mən'ε met.”

7 Dáa bot é di esa mesa tó pyeeb'ε nabee mən'enøk ε, bøø náá: “Yawee! Beeka mot aalik ne mεvu mak djas o! Djhookεgóka nyε. Tin, mεvu mak aadi é, yenabelka.”

8 Wø gwaa be zemet nyε, gó nyε, mwas muu'ε bhii pyeeb vin.»

9 Yezu eezεdji bε kiya náá: «É di'enek, nakuma pyeeb goka ne esa ye? Nyε waazyε, da nyε é gó bot ε nadi esa mesa tó pyeeb o. Bhii tak, da nyε é nøø pyeeb, djε ne bot εsis.

10 Bi nabε ààlaa mεkpa mak tó ekwyala?
“Ekok ε besumel mwas ε,
moo é ekok di epyet ndjanj ε.

11 Ye é ne ghwyil ε Gheñ ε nyε moo deenek.
Ye tok tin mbyok é mis menaka†?”»

12 Tinaak, bεghaŋ ε mεkana mε etsi, ne bεpaa ε eYuda, zεnøø eboo bεghaa-Zεeb, nadi esaa mεpek étεp bε neemet nyε. Tin, bε nadi ekaab é εdhuu ε bot, etee náá, bε nabε é, egu náá, Yezu naleε kana tak é, kø εsu ε løø. É di tak wat, bε eezεbet Yezu, tó yøboø.

† 12:11 Mεd 118.22-23

Etuud e lapo ne məkoozi Sezaad

13 Beghaa-Zeeb zəkyeed bədhiiti eFalizyε nə bədhiiti bot ε zəega məkoozi Elood pε daa Yezu tyee məbhawal, étəp nyε neebela ndjε kə məkpa mε emet.

14 Be é boozεke nə ne náá: «Lyoel, bis nə gu náá, etəp ee wə di eleε ε, ye é tseetse. Wə ààbem ba nə mot, etεe náá, wəy ààdyeebagwyák sa bot di esa ε. Wə lyo é sa Zeeb kwyel ε, nə lyem epiki. Tə yə beeaa, ye goka é náá, bot tuud epata e lapo nə məkoozi Sezaad é? Bis tuud “ohoo”, bis nàtuud?»

15 Dáa Yezu nadi egu mbee məfulu mε mədjhaaz pε eko, bhimis pε si ε, nyε é boozεbəøza nə nəø náá: «Étəp yé bi di ekwyel εwa mε tə məbhawal? Dhaka mε nə pata wat, étəp mε neebée.»

16 Be eezεzyε nyε nə pata wat. Yezu eezεdji bε náá: «Kə syaa yak, ye é wak εbhwoob ε zε? Ye é ekwyala e din ε zε ε di kə tak?» Bot binək eezεbəøza nə nə náá: «Ye é yε məkoozi Sezaad.»

17 Bhii tak, nyε eebaazεbəøza nə nəø náá: «Djəka Sezaad sa di yε Sezaad ε, da bi é dje Zeeb sa di yε Zeeb ε.» Gwaka bε nagwak deenek ε, bε eezεdjoka nyε elyelεpe.

Kiya dum nə təp εgom bhis εsyee

18 ESaduseε, bot ε nadi eke náá, bhis εsyee, bot aanàkwaabaagom ɔ, bε eezεzyε yəbə pe, pε daa Yezu, zədji nyε náá:

19 «Lyoel, məkana mε Moiiz lεε é náá: “Yε bε náá, mən nyεeg dhiiti mot eegwyε, ààlik mən ɔ, ye goka é náá, mən nyεeg lik ɔ, ba kus myεl, étəp nyε neekwyienda mən nyεeg gwye ààlik bən ɔ”.

20 Beea: Tin, ye bε náá, bε nadi é bɔn mɔ ngɔt bεten ne bεbá o. Mɔn mεgwyak eezεba, da gwyε, ààlik mɔn.

21 Mot nabɔɔba mɔn mεgwyak o, kanɔɔ moma bhii kon'ε. Tin, nyε eebaakpaa ne mesyee, gwyε, ààlik bɔn. Ye zokabaasael é tyε wat ne mot nabaazyε bhis yenɔk o.

22 Tin, bɔɔ djas bεten ne bεbá kadi é ààbya ne moma yenɔk. Bhii bɔɔ djas, moma eebaazegwyε yε pe.

23 E sok bot aagom bhis esyee ε, moma yenɔk aakadi mwaa ze, tɔ bɔɔ bεten ne bεbá? Eteε náá, bɔɔ djas nabε é botom bε.»

24 Yezu eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Bi ààbee tin náá, bi eewo? Eteε náá, bi ààsiiza εnyɔεpe sa di kwyala ε, baanɔɔ náá, bi ààgu ghwyil ε Zεεb.

25 Eteε náá, é gheŋ bot aagom bhis esyee ε, botom aanàkwaakabaaba boa, boa pe ààkwaani mεba, etεε náá, bot djas aadi é, dää efofop tɔ gwoo.

26 Dum ne tεp εgom bhis esyee, bi naalaa tɔ mεkana mε Moiiz sa Zεεb naleε nyε dum ne tεp tak tɔ le nagel, ààdyak ε: “Ye é mam, Zεεb ε Abalaam, Zεεb ε Izak, ne Zεεb ε Zakɔɔb.”

27 Zεεb tok Zεεb bεmyonj. Nyε é Zεεb bot ε di ne tsik o. Bi εpedjak εbuεpe.»

Boo tsi na dil-dil

28 Wɔ gwaa dhiiti ghaa mεkana mε etsi ε Zεεb nadi egwak dää Yezu nadi elii ne bot binɔk ε, zokazetiila pε daa Yezu, etεε náá, nyε naabee náá, Yezu nabε é ne gham. Nyε é boozedji Yezu náá: «Tɔ etsi ε Zεεb djas, yaa di dil dhaa bεsɔ?»

29 Yezu é boozεbəɔza nε nε náá: «Yii di dil tə bεsɔ́é: “Gwaka, Yisalael, Gheŋ Zeeb'enaka, ye tok nε dhiiti Zeeb bhis Gheŋ.

30 Da wɔ́ é kwyel Gheŋ Zeeb'ɔ, nε lyem'ɔ djas, nε sisim'ɔ djas, nε esiiza bɔ́ djas, nε ghwyil'ɔ djas.”

31 Beeka yii di du yε ε: “Kwyela sɔ́ɔ mot dáa wɔ́ di ekwyel nyel'ɔ met ε.” Ye tok nε dhiiti etsi di edhaa binɔ́k bεbá nε medil.”

32 Ghaa-mekana mε etsi ε Zeeb'enɔk eezεke nε nε náá: «Tseetse, lyoel! Wɔ́ é lεe tseetse náá, Zeeb é ngöt. Dhiiti Zeeb tok bhii koŋ'ε.

33 Etee náá, ekwyel ε nyε nε lyem'ɔ djas, nε sisim'ɔ djas, nε etselal ε lɔ́ djas, nε ghwyil'ɔ djas, nε εbaakwyel ε sɔ́ɔ mot, dáa wɔ́ kwyel nyel'ɔ met ε, yε eedhaa ebuwa e bεtit, nε esa ee di kaŋaa Zeeb ε.”

34 Dáa Yezu nabee dáa mot'enɔk nabɔ́za nε etson djas ε, nyε é boozεlεe nε nε náá: «Eyoŋ ε Zeeb àatseta nε nɔ́.»

Bhii tak bot nadi é, bε moo kyee εdji ε nyε ekiya.

Klisto é mɔn zε?

35 Tin, Yezu εpelyo bot tə kok Ndjaa-ebuwa, nyε eezεdji bot náá: «É tεp yé bεghaŋ ε mekana mε etsi di eke náá, Mεsia é dha ε Dhavid?

36 Ye nabε é, Dhavid nyε εmet nε ghwyil ε Sisim na Dεe naake náá:

“Gheŋ Zeeb nake nε Gheŋ'am ε náá:

Dha disi pε mbɔ́ eghεŋ bam,

kεkum dwoo mε aalwom bot ε mεbhuka mɔ́,

Bε zεdhaa si mεko mɔ́ ε‡.”

37 Dhavid nyε εmet naadjóo nyε “Gheŋ”. E yaa tyε nyε aakabaadi dha'ε?»

‡ 12:36 Mεd 110.1

*Yezu eezεdul bot mεlø dum nε beghanj ε mεkana mε
etsi*

Zukamwaa ne mot nadi tin o, nadi egwak Yezu ne mεmyaala tø elyem.

38 Tø melyo mε, nyε nakeke é náá: «Kyeka beghanj ε mεkana mε etsi, bot ε di ekwyel εke tø bot ne eboo eløbø na djaa-djaa é εlyaalaa mεnyel, étep bε needuwala ne εswosaa é edi ee bot di esεεga εbuεpe o.

39 Bε é bot ε di saa mεbhóó pε sok tø mendjaa mε mendjaala mε eYuda ne mεbhoo mε bεdhil ε bot tø edi e mεbyon o.

40 Bot ε di edek bεkus ε boa esa tø mendjaa ne mεkøn, εkwyel ε bε εdul ε mendjaala “kpøkøløm”. Epée bøø aadi é εlyelepe.»

Djel kus moma eezεkaa Zεεb

41 Wø gwaa Yezu zedisi, εbøøl sok bhwoob'ε étep nyε neebree dää εdhuu ε bot ε di zeduwal Zεεb ne esa bøø ε. Bεtε ne bot ε ekum nadi ewa epata εbuεpe.

42 Wø gwaa dhiiti djel kus moma zokazyε yε sok, zeloo yε tø εbøøl, nyε eezεwa yε ba bøø efalanga ebá.

43 Dää Yezu nabee deenek ε, nyε é boozεdjøø bεdjekel bε. Nyε ne nøø náá: «Tseetse ne tsεetse, mε lee bin é náá: Djel kus moma yak eeloo tø εbøøl, dhaa yii bot djas lóo tø εbøøl εlak ε.

44 Eteε náá, bot ε lóo wak djas'aak, lóo é eghutu-ghutu. Ye kabε djel kus moma yak o, nyε djε εkwom ε le djas.»

13

Melyo dum nε εsi ε bøs

1 Dáa Yezu nadi ewyis tó kok Ndjaa-ebuwa ε, dhiiti djekel'ε ngöt eezεke ne ne náá: «Lyoel, gwyáka kókə yak mbi zumal ne mbi yak məkok e!»

2 Yezu zebøøza ne ne náá: «Wø eebee mbi eboo zumal mendjaa mak é? Tin, ye aanàkwaaboolik εkok ε wat këla kə so, etεε náá, djas aadi é, bik, waazel, see é bøs.»

Ekən ε mezuk

3 Yezu eezεdisi kó etsok ε pyeeb oliv, pyeeb tak nadi egwyakel é, ne kok Ndjaa-ebuwa. Pyεed ne Zak, bε ne Zanj, zεnøø Andele zokazεdji nyε é ngwoob náá:

4 «Leea bis, esesεε binek aasaal den? Lyaala bis endem e məbwala me bis aagwyak náá, esesεε binek moo kó ne εséε ε.»

5 Yezu eezεke ne nøø náá: «Dika ne etsoŋ, sa mot ààkøø bin.

6 Bεte ne bot é waazyε ne din ε lam. Bε aake é náá: “Ye é mam é di Mesia!” Bot ε tak é waakwyital εdum ε koŋ ne Zεeb yii bot εbuεpe.

7 E sok bi aadi, bi moo gwak mεeb ne menduk mε mεeb ε, sa mot ààbem ba, etεε náá, ye nyø é náá, esesεε binek sael. Yenek djas ààlεε náá, ye é εsi ε bøs.

8 Yak mbyak é waakεghεε, zεlumela dεeb ne so, yak εyoŋ ne yak so εyoŋ. Ye bεdhiiti edi kó bøs é waadheegel, za waani kó mel. Yenek djas é εken ε esuula εbya.

9 Ye kabε biyø bε εmet o, dika ne etsoŋ ne mεnyel min. Bi é waakεpitaa pε daa bεtetεp. Bi é waabiaa ne eghwyεs tó mendjaa mε mendjaala mε eYuda. Bi é waakεpitaa pε daa ekukuma ne pε daa

bemekoozi kə εsu ε din ε lam, étεp bε neebela gham kə len.

¹⁰ Tin, ye goka é náá, Mbεe Bhaadal pookogooel sok kə bəs djas ne tə membyak djas.

¹¹ E sok be aadi etó ne nen, be neekεka bin ε, sa mot ààbem ba ne dáa bi aakεtaŋal ε. Liika dáa Sisim adjεed bin é di'enek wat ε. Eteε náá, ye tok biyə aakabaalii tin. Ye é Sisim na Dεε paalii é di'en.

¹² Bən mə ngöt é waagónel, besεeg gó bən bəo. Bən ε waapit bεbyael bəo é εsaa náá, bε djε be mendjε étεp bε neegóaa.

¹³ Bot djas é waabhina bin étεp din ε lam. Ye é mot aamaad lyem kεkum mεsik ɔ, nyεy é aapaa-bela tsik.»

Boo mezuk

¹⁴ «Bi é waabee mot di edjóoaa “etεp e εpes ne bwoo” ɔ. Bi é waabee nyε, nyε eezetyaa é di nabε náá, nyε aanàkwaadi sok ɔ. Bot ε di egu εlaa mεkana ɔ, goka é ne εgwak náá, bot aadi pe kyee dik Yude ɔ, kaab, tó pe kə mεtsok.

¹⁵ Mot é di kə mii ndjan'ε é εwala εlenek ɔ, sa nyε ààsul, étεp εkεnəo dhiiti sonok tə ndjaa.

¹⁶ Mot aadi pe pyeeb é εwala εlenek ɔ, sa nyε ààsik, kεnəo ndjookuwa pe ndjan'ε.

¹⁷ Ha kpaa-ghoŋ ne boa aadi ne mεbum ɔ, ha kpaa-ghoŋ ne boa aadi ne bən é mbel dwoo tak ɔ!

¹⁸ Djaalaka Zεeb, etεe náá, esonok binek nàkum é mbu kwol.

¹⁹ Eteε náá, mεlu menek aadi é, mεlu mε mezuk, mezuk mε wat di náá, ye dinaa ààpaakoseε sok, kana dáa Zεeb nalookus bəs'ak ε, kεyaka ne dwoo pan mos'ak. Ye aanàkwaadi pe ne dhiiti tak deenek.

20 Ghεŋ εpedi ààsa náá, mεlu mε tak nàdyeebabɔya ɔ, pe ye tok ne mot aatsak. Ye é kɔ εsu ε bot ε nyε nazeséε ɔ, mεlu mε tak di ba bim deenek.

21 Tin, mot é leε bin náá: “Messia é wak” nεghu nyε ke é náá: “Beeka nyε di poon'ene” ɔ, sa mot ààmyaal nyε,

22 etεε náá, bemesia mε etsal ne bengoolel ε mεkpa ε Zεεb yii mεkɔŋ é waatuula εbuεpe. Be waasa bemevyekelε ne dhiiti endem mεbwala, étep εkɔɔ bot ε Zεεb nazeséε ɔ.

23 Dika ne etsonj etεε náá, mε eezedul bin mεlo.»

Ezyε ε Sεεŋεle Mɔn Mot

24 «Tin tɔ mεlu menek, bhii mεlu mε mezuk menek, gwyes é waagwyiid, dɔɔ ne ngɔn pe moo ààkakas,

25 ekwyikwyen é waadus tɔ gwoo, bil,
esa e mεnyan djas di tɔ gwoo ε, ye waapulel.

26 «É di'enek, bot é waabee Sεεŋεle Mɔn Mot etuula tɔ eguud ne ghwyil ne duma djas.

27 Tin é, nyε aakalwom efop, be neekεsεeg bot ε Zεεb nazeséε ɔ, pe tɔ etuma ená yii bɔs, kana pe yak edum e bɔs, kεyaka ne pe yak edum.»

28 «Nøøka etsonj ne kana yak, dum ne le fiigh. Ye be náá, eleε be moo zεbul aebes ɔɔ, eka moo baakwyil e tak ɔɔ, guka náá, mbu gwyes moo kunaa.

29 Ye é tyε wat ne biyɔ pe, é sok bi aabee endem binek moo nyen ε, guka náá, εbul aε Sεεŋεle Mɔn Mot moo zεkunaa. Nyε moo é é ngwoob εbe ε ndjaa.

30 Tseetse ne tseetse, mε leε bin é náá: Bot ε kɔkɔ membu mak aanàkwaasi, esonok ee di elεεaa djas'aak, ààsael.

31 Gwoo ne bøs é waadhaa, ye kabø mekpa ε Zeeb ø, ye aanakwaadhaa.»

Zeeb nyε emet é di egoo dwoos esi ε bøs

32 «Dum ne dwoo, ne ewala ε esesee binek aasael ε, ye tok ne mot ngøt di gu, efofop tø gwoo ààgu, døo ne Møn ààgu dwoo tak. Ye é Seeg nyε emet ε di egoo.

33 Dika ne etsoŋ, nyanka mis. Djaalaka Zeeb etee náá, bi ààgu εlu ne ewala esonok binek aasael ε.

34 Ye aadi é, dää mot di etó medjoŋ, lik ndjan'ε. Da nyε é lik bot ε mesa me ebaal ndjaa. Tin, nyε eezeekaa mot ne mot ye mesa me nyε aasa bhii kon'ε ε. Bhii tak, nyε kalee sangili di é εbe ε ndjan'ε ø náá, nyε lik ebaal.

35 Nyanka mis, etee náá, bi ààgu dwoo nakuma ndjan aabula é, neghu nyε aabula é, bikoko, neghu ye aadi é, kuku pum, neghu ye aadi é é bekuu ε sok, neghu ye aadi é tø melem.

36 Kyeka, nyε é zekεbela bin zaka, biyo egó.

37 Etøp ee me di elee bin'aak, me lee ye ε, ne bot djas: “Bækka mis.”»

14

Dää be namet Yezu ne egó nyε ε

1 Melu membá esok ne εbyoŋ ε Pak ne yii be nadi ededε emapa ààbe ne leviid ε kan, eboo bøghaa-Zeeb ne beghaŋ ε mekana me etsi nadi esaa mepekk etøp be neemet Yezu tyee syaab, etøp be neegó nyε.

2 Be nadi eke é náá: «Ye ààgoka ne eséε é dwoo ε εbyoŋ, ekaab náá, ye é zekεkus eghuub tø zukamwaa ne mot dwoo εbyoŋ.»

Dhiiti moma eezeso menanas kø lo ε Yezu

3 Dáa nyε nadi pε Bhetani tɔ ndjaŋ ε Simoŋ na εbέ ε zezam ε, tin bao kɔ mesa edε edee, wɔ gwaa, dhiiti moma zeni tɔ ndjaa tak ne bεeb nasael ne εkok ε albat ε, «tɔɔ» ne menanas na boo metan. Menanas me tak nasael é, ne medii me dhiiti le na mbεe menuub di djooaa naad ε. Ye nabε é, àapuuzaaa ne dhiiti sonok. Wɔ gwaa, moma tak zekɔ elas ε tak, so kɔ lo ε Yezu.

4 Bεdhiiti bot ε nadi bε ne bε noɔ o, naadyee-babyen sa tak. Bhii tak, bε moo nyiinela pak'oo: «Yak é yaa puluk menanas?

5 Ye waagoka é náá, bε bomsa menanas me tak ne epata mεkam-meten ne wat*, da é noɔ epata e tak, dje bεdjel ε bot!» Tin, bε moo byak moma yenək εbiyoεpe.

6 Wɔ gwaa, Yezu zεke náá: «Betka moma yak gwyem. Etep yé bi di ezem nyε? Sa nyε sa kɔ esu ε lam ε, ye é εnyøepe.

7 Ete náá, bi ne bεdjel ε bot é waadi melu djas é di wat. E sok djas bi aakwyel elyaal bε ghwyik-wyee ε, bi é ne ghwyil esa. Ye kabε mam o, bi aanàkwaakabaadi ne nam melu djas é di wat.

8 Moma yak eesa tseŋa nyε sa ε: nyε eeloob me mul é nyel, mam dinaa àagwyε, ekoobal ndela yam.

9 Tseetse ne tseetse, me lε bin é náá: Kɔ edi djas Mbεe Bhaadal aadi egoolaa kɔ bɔs ε, tεp moma yak é waakaadaaa medhik ne medhik. Tin, bot é waataala menyɔ me mesa me.

Yudas Iskaliot εpekwyl εzeka Yezu gha

* **14:5** Epata mεkam-meten ne wat lyaal ε, metan me etuud ee mot di egoka ne εdjεaa bhii mesa me tu mbu ε

10 Yudas Iskaliot, ngöt tō bədjekel kam nε bəbá ε Yezu, naazetó pε daa eboo bəghaa-Zeeb étəp nyε neekəka Yezu.

11 Tin, ye nabə é eboo bəghaa-Zeeb naadyee-bamyaala é ghəj bə nagwak ləŋ tak ε. Wə gwaa, bə zəkək Yudas epata. E di'enek, Yudas kadi tin é, nyε moo saa məpekké étəp nyε neeka bə Yezu.

Yezu eezəde εbyoŋ ε Pak bε nε bədjekel bε

12 E dwoo məken mε εbyoŋ ε emapa ààbə nε leviid, dwoo tak é bən ε ebhata e Pak di etsakaa, bədjekel ε Yezu zəke nε nε náá: «Wə kwyel náá, bis kəkoobal wə di mena aadəka edee e εbyoŋ ε Pak wo é?»

13 Tin, Yezu é boozəkyeed dhiiti bədjekel bε bəbá pε sok. Nyε nə nə náá: «Təka pε dəl. Bi é waaboma nε dhiiti mot ebəp bhe mədii. Duka nyε.

14 E di nyε aadjel o, ləeka nakuma ndjaa náá: “Lyoel ke é, bis dji náá, di bi ekoobal nyε yε ε étəp nyε neezəde εbyoŋ ε Pak, bε nε bədjekel bε tō tak é wo é?”

15 Tin, nyε waalyaal bin pε əko ε ndjaa, boo koo koobelə nε esa djas tō tak. Tin ε, bi aasa esesε ε εbyoŋ ε Pak.»

16 Bədjekel eezetó pε dəl ε tak. Bε kabela djas ε dáa Yezu nalee bε ε. Bhii tak, bε eezəkan əkoobal ε εbyoŋ ε Pak.

Yezu eelεε náá, Yudas é aapaaka nyε

17 Bikoko Yezu eezəzyε, nyε katuula ləøg wat nε bədjekel bε kam nε bəbá.

18 Dáa bε nadi kə mesa edε ε, Yezu é boozəke náá: «Tsəetse nε tsəetse, mε lee bin é náá, ngöt pak'en é waaka mε. Ye é mot bis nε nε di duu mbə tō saan wat o.»

19 Bədjekel djas moo tin nε ghoŋ tə elyem, bhii tak, bε é boozədji nyε ngət-ŋət náá: «Ye é mam é?»

20 Yezu eezəbəɔza ne nəo náá: «Ye é mot ngət pak'en, tə biyə kam ne bəbá. Ye é mot di eduu mbə tə saan wat ne nam o.

21 Ye é tsəetse náá, Səeŋele Mən Mot ε waagwyε, dáa ekwyala di eleε kə esu ε le ε. Tinaak, ha kpaa-ghoŋ ne mot aakeka nyε é məmbə me bəmbee ε bot o. Ye nabə àágoka náá, mbi mot deenek byel-byelak!»

Nyel ne ghiya ε Yezu: kominyəŋ

22 E gheŋ bε nadi edε ε, wə gwaa Yezu zənəo mapɑ, zəghaapεε Zeeb tə mendjaala. Bhii tak, nyε eezəpyak mapɑ, dje bədjekel bε. Nyεy ne nəo náá: «Nəøka yε. Bi é dε etee náá, ye é nyel'am.»

23 Bhii tak, nyε eezənəo bəeεlε nadi ne vin tə tak ε, baaghaapεε Zeeb. Nyε eezədje bədjekel bε, bε dε. Tin, bəo djas eezədε.

24 Nyεy ne nəo náá: «Yak é ghiya yam, ghiya εbhəŋ aasee étep bot εbuεpe ε.

25 Tsəetse ne tsəetse, me lee bin é náá: Mε aanákwaabaade medii me bhum vin, kana mos, keyaka ne dwoo me aabaade dea sis tə εyoŋ ε Zeeb ε.»

26 Bhii tak, bəo zokazeduwal Zeeb ne medjeeb. Wə gwaa, bε zetó pe εtsok ε pyeeb oliv.

Yezu eezəlεε ne Pyεed náá, nyε waaswonal nyε

27 Yezu eezəke ne bədjekel bε náá: «Biyə djas é waakaab me mos, etee náá, tə məkana me Zeeb, ye kwyalaa ε náá: “Mε waamyak mbaalel etaa, εsaa djas é waawyεεza na gwyiŋ†.”»

† 14:27 Zal 13.7

28 Tin, Yezu baabil náá: «Bhii mε aagom ε, mε waató kεbwood bin pε sok, pε Ghalile.»

29 Pyεed zokake ne ne náá: «Yε bε náá, bot djas é waakaab wɔ ɔ, mam aanákwaakaab wɔ.»

30 Wɔ gwaa Yezu zεbøøza ne ne náá: «Tseetse ne tseetse, mε lee bin é náá: E pum'ak mos, εsok ne bækkuu ne kók esok ebá, yε aabela é, wɔ eezeswonal mε esok elεl.»

31 Pyεed eezεben gwood, lee ne Yezu náá: «Mε tok ne ghwyil εke ne bot náá, mε ààgu wɔ. Yε bε εsyee ɔɔ, mε εpemyaal náá, menabel bεbá gwyε.» Tin, bεdjekel djas nabε é εkpa ε wat.

Yezu εpedjaala pε Ghetεsemani

32 Bhii tak, bε eezεkum pε dhiiti mɔɔ sum di, din ε di tak nabε é Ghetεsemani. Dáá bε nakum ε, Yezu é booke ne bεdjekel bε náá: «Dika si wak. Mε pookotiila poon, kedjaala Zεeb.»

33 Tin, nyε kanøŋ é Pyεed, ne Zak, zεnøø Zaŋ, tó ne nøø. Ye nabε é, kεŋ ne bwoo moo sa nyε.

34 Nyε eezεke ne nøø náá: «Sisim'am é tø ghoŋ, kana nenak, keyaka ne εwala εsyee. Likeka wak, nàdjaka ɔɔ, djaalaka Zεeb.»

35 Bhii tak, nyε eezεtiila ba εtsetaεpe pε sok, zεduma mεbonj si, nyε moo djaala ne Zεeb náá, Zεeb dis mezuk menek sok bhwoob'ε, nyε kwyεl ɔɔ.

36 Nyε nadi eke é náá: «Bhaaba saag'am, mε ne gu náá, wɔ é ne ghwyil εsa esonok djas. Disa pε sok bhwoob'am baka mezuk mak. Tin, ye goka é náá, εkwosak ε lɔ sael, ààkabε εkwosak ε lam..»

37 Bhii tak, nyε eezεnøø nyel, sik pε nyε nalik bεdjekel bε ε. Nyε kazεbela é, bɔɔ é ego. Nyε é

booz^εke ne Py^εed náá: «Sim^η, w^o eedja go! W^o àápakodi mis membek ewala ε wat é?

³⁸ Djemka, dika dwooz, djaalaka Z^εeb, et^εe náá, bi é z^εk^εkwy^ε t^o m^εbhowal. Sisim é ne ghwyil elooba, kabela é náá, epuud ne sa ele^εt^ε.»

³⁹ Ny^ε eebaasik p^ε kyee ny^ε nadi sok ε. Ny^ε eebaaz^εdjaala dáá ny^ε nadjaala Z^εeb sok ε.

⁴⁰ Yezu eebaaz^εbul^a p^ε ny^ε nalik b^εdjekel b^ε ε. Ny^ε kabaazobela b^ε é é ego, et^εe náá, mis m^oo nadi é, edilepe. E di'enek, b^ε moo «yooo», àákabaab^εza ne Yezu.

⁴¹ Yezu baaz^εbul^a yak k^ok^o tyee esok el^εl, b^oo é go. Ny^ε eez^εke ne n^oo náá: «Bi dinaa edja go? Bi dinaa ewala? Ye eedjala! Ewala ε S^εen^ηele M^on Mot moo z^εseebaa é m^εm^εb^o me bot ε mesyem ε, y^ε eezedjala.

⁴² Wy^εlka, gh^εeka menyel. Mena tóka, et^εe náá, mot aaka me o moo z^εkunaa ne nena.»

Yezu eez^εmetaa

⁴³ Ye nabela é, Yezu dinaa elii, é di tak wat, Yudas, ng^ot t^o b^εdjekel b^ε kam ne b^εbá eez^εtuula ne z^εdhuu ε bot ne epel ne ebhil e ele é m^εm^εb^o. Ye nab^ε é, eboo beghaa-Z^εeb, ne beghan^ε ε m^εkana m^ε etsi, z^εn^oo b^εpaa ε eYuda nalwom b^ε o.

⁴⁴ Kabela tin é náá, Yudas, mot naka b^ε Yezu o, nab^ε é, ny^ε naalyaal b^ε geka b^ε nawaagwyak Yezu ne y^ε ε. Ny^ε nab^ε é, ny^ε eezel^εe ne n^oo náá: «Bi z^εbee é, mot m^ε aak^εbeedal o, ye é ny^εy. Metka ny^ε “gbak”, da bi é tó ne n^ε.»

⁴⁵ Dáá Yudas ne bot b^ε natuula é, ny^ε eez^εtiila p^ε daa Yezu. Ny^ε eez^εke ne ne náá: «Lyoel!» Bhii tak, ny^ε eez^εbeedal ny^ε.

46 Bhii tak, bot ε nazyε bε ne Yudas ɔ, bε eezεmet nyε.

47 Tin, mot ngöt tō bot ε nadi é di tak ɔ, naazewaal pεl tō pεp, tsaal elɔ ε mot nadi esesa mεsa pε daa boo ghaa-Zεεb ɔ.

48 Wɔ gwaa, Yezu zεlii ne nɔɔ náá: «Mε kabε é mot εzεm étεp bi neezyε, zεmet mε ne epεl ne ebhil e ele é?»

49 Mε tok wak mεlu djas tō len elyo tō kok Ndjaa-ebuwa, bi nadi ààmεt mε étεp yé? Sa bi sa'aak, ye é etεe náá, etεp ee nakwyalaa tō mεkana mε Zεεb, dum ne nam ε neebela εsuk.»

50 Tin, bedjekel djas eezεghuma ne ekaab «gbes», lik Yezu é mεmbø mε bot binøk.

51 Dhiiti ngbaaz ngöt nadi edu bε pε bhis, zuka ne kaad nyε nabε ne yε é nyel ε, ye nabε é kaad εsoa kɔ gon. Wɔ gwaa bot ε tak zεsuu εmet mɔɔ ngbaaz tak,

52 nyε eezεkaab, lik bε kaad tak é mεmbø, nɔɔ nyel'ε, tó ben toto «syεεε».

Yezu sok bhwoob boo kwan eYuda

53 Be eezεtó ne Yezu pε kɔ εbεsεε ndjaa boo ghaa-Zεεb, pε di bhoma bot ε nadi kɔ elo e begħaa-Zεεb ɔ, ne bεpaa ε eYuda, zεnɔɔ begħaq ε mεkana mε etsi.

54 Pyεεd nadi edu-du nyε εtsetaεpe, batakeni tō εbεsεε ε boo għaa-Zεεb. Nyε eezεdisi egøjl du, bε ne bot ε nadi ebaal ndjaa tak ɔ.

55 Eboo begħaa-Zεεb ne bεdhiiti bot ε boo kwan eYuda nadi esaa embee etεp di náá, ye é ne ghwyil edje Yezu ndje ε, étεp bε neegó nyε, bε kadi é, ààbelə sonok.

56 Etεe náá, bot εbuεpe nadi ezezyε, zεsu etεp e mεkɔn kɔ εsu εlε. Saabegħos kabε é náá, bɔɔ djas kadi é, ààbε lej wat.

57 Beđhiiti wyel, zokazye, zesu nyε tεp. Boo náá:

58 «Bis naagwak nyey eke náá: “Mε waabo kok Ndjaa-ebuwa bot nasum'aak. Bhii tak, mε kasum é, dhiiti ndjaa sis. Zumal tak aabɔya mεlu mεləl. Yiizaag aanākabaadi zumal mεmbə mε bot.”»

59 Ye kabela tin é, betε ne bot é napookozye sok, zεpit nyε o, nabε é ààbε ne taŋal wat.

60 Tin, boo ghaa-Zeeb eezewyel kuku εdhuu ε bot binək, zedji Yezu náá: «Tɔ mεpita mε bot bak zepit wɔ ε, wɔ ààkataŋal yo é!»

61 Yezu zokadi é gwyem, ààlii.

Boo ghaa-Zeeb baazedji nyε náá: «Yε wɔy é di Mεsia, Mɔn Zeeb sεe mεtel é?»

62 Tin, Yezu eezebɔza náá: «Hεεε, ye é mam. Bi é waabee Sεeŋεle Mɔn Mot ndiindil pε mbə egheŋ mεbwala ε Zeeb, ezyε tɔ eguud tɔ gwoo.»

63 Tin, wɔ gwaa, boo ghaa-Zeeb zenyaa ekaad be‡. Nyε eezekε náá: «Dum ne yak, menaka é ne gwyεs náá, bot zεlεe mena sa nyε di esa ε?»

64 Bi eegwak dáa nyε di ebyasal Zeeb ε! Bi bee dáa?» Boo djas eezebɔza náá, nyε é ne ndjε, nyε goka é ne esyee.

65 Beđhiiti bot moo tin esεε Yezu mεtel é nyel. Be moo tin é zεbutal nyε bhwoob, ne tu nyε ne ekuta. Boo ne ne náá: «Naŋa! Eze sa wɔ deenek!» Tin, bεbaalel ε Ndjaa-ebuwa, moo tin epak nyε mεbhεεz.

Pyεεd eezekεla Yezu

‡ **14:63** Tɔ etsi e Moiiz, ye nabε é ààgoka náá boo ghaa-Zeeb nyaa ekaad é mis mε bot deenek.

66 E *ewala ε Pyεed nadi pε si kω εbεsεe ε*, dhiiti moma nadi esa mesa tō ndjaŋ ε boo ghaa-Zεεb ɔ zεzyε tin.

67 Dáa nyε nabee Pyεed egøol du é di tak ε, nyε eezεgwyak Pyεed. Bhii tak, nyε eezεke ne ne náá: «Doo ne wøy pe, wø nagyegyee é, bi ne Yezu, mot Nazalεt é?»

68 Wø gwaa Pyεed zεkela. Nyεy náá: «Mε ààgu sa wø di elii'enek. Mε àànyø εgwak yε.» Bhii tak, Pyεed eezεswoola di, tó pε peeb εbεsεe, tó, kεtyaa pε eniel. [Tin, wø gwaa kuu zεkøk.]

69 E di'enek, moma tak eebaazεbee nyε, nyε moo tin eleε bot ε nadi tin ɔ, náá: «Mot tak é ngøt tø bεdjekel bε.»

70 Pyεed eebaazεkela nyε, kela sis. Bhii tak, døo ne bot ε nadi bε ne bε nøo tin ɔ, baazεke ne Pyεed náá: «Ye é tseetse! Wø é mot'øø etεε náá, wø é mot kyee dik Ghalile.»

71 E di'enek, Pyεed tø εkela tøp. Wø gwaa, nyε moo tin etsaal tsuŋ é mis ε Zεεb: «Zεεb pε εko! Mε ààgu mot bi di eke ne nam'enøk.»

72 Batsa deenek, kuu eebaakøk tyee køka esok ebá. Tin, wø gwaa Pyεed zεtaala sa Yezu naleε nyε ε. «Esok ne bεkuu ne køk esok ebá, ye aakabela é, wø eezεkela mε esok elεl.» Bhii tak, Pyεed eezεkεk ne egwyε yenek.

15

Yezu sok bhwoob ε Pilat

1 Tø melem kεεŋ, eboo bεghaa-Zεεb, ne bεpaa eYuda, zεnøo bεghaŋ εmekana mε etsi, naazεboma étøp εdjek tøp tak. Ye nabε é boo kwan eYuda. Bhii

be namet Yezu ε, be é boo zekol nyε membø. Bhii tak, be eezetó ne ne pe daa Kukuma Pilat.

² Kuma be nakum ne Yezu ε, wø gwaa, Kukuma Pilat zedji nyε náá: «Ye é wøy é di məkoozi me eYuda?» Yezu zebøøza ne ne náá: «Hεεε ye é dáa wøy wø emet ke'enek.»

³ Wø gwaa, eboo bəghaa-Zeeb zεsu nyε zukamwaa ne etep.

⁴ Tin, kukuma Pilat eebaazεke ne ne náá: «Wø ààkataŋal é? Gwaka etep djas ee di ekeaa náá, ye é wøy é di ekus ε.»

⁵ Yezu ààkobøøza nyε yenek. Wø gwaa, Pilat djoka nyε.

Bε eezεpεε Yezu epεε e εsyee

⁶ E għejn məbyonj me ePak djas, Pilat nabebε é ne məfulu me εpel mot membok ngøt, da nyε é wyislaa é membok. Edhuu ε bot é naadi eséε, mot Pilat aawyisal é membok o.

⁷ E għejn tak, é membok, ye nabε é ne dhiiti mot ndiila. Din ε le nabε é Bhaalabas. Nyε nametaa é løg wat, be ne bot ε nabe boo dho nagó mot ε.

⁸ Tin, edhuu ε bot ε nadi tin o, zokazεbyet, tó pe daa məkoozi etep ekedji nyε náá, nyε sa, dáa nyε bela ne esesa sok ε, nyε bet mot membok ngøt.

⁹ Dáa Kukuma Pilat nabee deenek ε, nyε eezebøøza ne noo náá: «Bi kwyel é náá, me wyisal məkoozi me eYuda é?»

¹⁰ Etεε náá, Pilat nadi egu náá, Yezu nawaaa é membok ε etep mbee lyem eboo bəghaa-Zeeb.

¹¹ E di'enek, eboo bəghaa-Zeeb nabε é, be moo besal edhuu ε bot be lee ne Pilat náá, ye goka é, nyε wyisal be Bhaalabas.

12 Pilat eebaazeke nε nɔɔ náá: «Bi kwyel náá, mε sa mot bi di edjóo mεkoozi mε eYuda ɔ, dáa?»

13 Edhuu ε bot eebaazetsim: «Bemka nyε é melaaba!»

14 Pilat eezedji bε náá: «Yaa esesee εbiyo nyε sa?» Wɔ gwaa, bε baazetsim εlyelεpe: «Bemka nyε é melaaba!»

15 Dáa ye nabε náá, Pilat nadi ekwyel εdjε bε sa elyem bɔɔ nadi ekwyel ε, nyε é boowyisal bε Bhaalabas. Tin, bhii nyε nalwom náá, Yezu nyuŋaa nε eghwyεs ε, nyε é boodje bε nya, étep bε neekεbem nyε é melaaba.

Yezu eezεbetaa kɔtɔ megɔk

16 Esodja zokazetó nε Yezu kɔ εbesee ε bil ε kukuma Pilat. Bhii tak, bε eezedjóo edhuu ε esodja djas, zεsεeg bε.

17 Be eezεbet Yezu ndjookuwa na tɔobelaa. Be eezεpyeed nyε kel megɔk, sɔm nyε yε ε é lo dáa kɔtɔ mεkoozi.

18 Be moo tin eswos nyε meswoSEL mε meduka: «Mε eeswos wɔ, mεkoozi mε eYuda!»

19 Bhii tak, bε moo nyuu nyε é lo nε le ghwaazok, esee nyε metel é mis, ekwyit mεboŋ nε εmalal sok bhwoob'ε.

20 Bhii bε nazeduk nyε deenek ε, bɔɔ zokazedis nyε ndjookuwa na tɔobelaa be nabet nyε ε, bε eezεbulal nyε ndjookuwa nyε nadi nε yε sok ε. Bhii tak, bε eezεwyis nε nε, étep bε neekεbem nyε é melaaba.

Yezu eebemaa é melaaba

21 Wɔ gwaa, bε zεdjε dhiiti mot nadi edus yε pε pyeeb ɔ, nyε kwyee Yezu é εbεp ε melaaba nyε aakεbemaa é tak ε, nε bhel. Din ε mot tak nabε é

Siməŋ, mot dəl ε di djóoaa Silen ε. Nyε nabε é sεeg ε Alekzandele ne Lufus.

22 Tin, bε eezetó ne Yezu pε dhiiti di bε nadi edjóo Ghologhota ε. Din ε tak kwyel eleε «Di Bhoobo Lo».

23 Tin, bε eezekwyel εdjε Yezu mεnyok puuza ne dhiiti ngwyel bε di djóo miid ε, Yezu eezspεε εde.

24 Bhii tak, bε eezebem nyε é melaaba*. Bot ε nadi tin ɔ, zokazekaa ekaad bε, bhii bε nazesa egwyeeeg étεp bε neeséε mot aanɔɔ kaad tak ɔ.

25 Bε nabem nyε é melaaba é, é εwala etεn ne ená yii mεlem.

26 Ekwyala ee nadi eleε εsuk ε bε nabem nyε é melaaba ε, nakwyel eleε náá: «NYΕ É MΕKOOZI MΕ EYUDA.»

27 Bε nabem nyε é melaaba é, ne bot ε djii bεbá: ngɔt pε mbɔ e għej; nwyak ngɔt pε mbɔ εmyel. [

28 Deenek é esesee djas nadi kwyala ε, nabela εsuk: «Bε nabee nyε é tyε ngɔt ne bεmbee e bot†».]

29 Bot ε nadi edhaa tin ɔ, nadi egɔ nyε, bɔɔ esesyaal elo, edji náá: «Hee! Wɔy mot di náá, wɔ é ne ghwyil εwaaz kok Ndjaa-ebuwa, da wɔ é baasum tɔ mεlu mεlel ɔ,

30 tsika nyel'ɔ wɔy wɔ εmet. Sula kɔ melaaba mε wɔ di bema kɔ tak'enek!»

31 Tyε wat ne eboo begħaa-Zεεb ne begħanj ε mεkana mε etsi moo tin ekwyii nyε náá: «Nyε εpetsik bot, nyε tok ne ghwyil etsik nyel'ε nyε εmet!

32 Mεsia, mεkoozi mε bot ε mbyak Yisalaεl, kasul kɔ melaaba bε bem wɔ é tak ε, étεp bis neebée, bhii tak, da bis é dum konj ne nɔ!» Doo ne bot ε nabemaa bε ne bε nɔɔ ɔ, nabaadi é, eleε nyε.

* **15:24** Mεlaaba é eħbil e ele ebá syaza Yezu nabemaa kɔ tak ε, ee esodja e Lɔm nadi gó bot ne yε ε. † **15:28** Eza 53.12

Esyee ε Yezu

³³ Dáa ye nadhaa mewala mel el bhii kuku mwos ε, wə gwaa, egwyitok zegwyiidela kə eko ε bəs djas, egwyitok əlenek naabəya, kəkum əwala el el yii bikoko.

³⁴ Tin, é əwala ε tak wat, wə gwaa Yezu zəbo tsim: *Eloyi, Eloyi, lama sabatani?* Ye kwyel ələe ε náá: «Zeeb saag'am, Zeeb Saag'am! Etəp yé wə bet mə mam məs emet deenek?»

³⁵ Dhiiti mot tə bot ε nadi tin ɔ, zokagwak dáa Yezu nalii ε. Nyey ne besə náá: «Gwakeka! Nyε spedjóo Eli!»

³⁶ Mot ngət pak'ɔɔ eezewyis kaab, kənɔɔ pes kaad, kəl e le ghwaazok, duu yε tə menyok mə na bwaaz-bwaaz. Bhii tak, nyε eezeseeb Yezu yε ε, nyε needε. Wə gwaa nyε baake ne nɔɔ náá: «Betka, djhooka beeka neghu Eli é waazyε, zedis nyε é məlaaba!»

³⁷ Tin, bhii Yezu bo boo tsim ε, nyε naazesil eswos.

³⁸ E di'enek wat, wə gwaa boo ləmbε na pip-pip nadi tə Di na Dεε, di ebek dhəŋ ne koo tə Ndjaa-ebuwa ɔ, zokanyεe kuku tak, kan pε eko, kəkum pε si.

³⁹ Dáa mot di kə lo esodja nadi pε sok bhwoob ε Yezu, nabee dáa Yezu nasil eswos deenek ε, nyε eezεke náá: «Ne tseetse, mot'ak nabε é Mən ε Zeeb.»

⁴⁰ Ye nabaabε pe é, ne boa nadi ebée etəp binek etsetaepe ɔ. Boa ε tak nabε é: Maali, moma del ε Makdala, ne Maali, nyεeg ε Zak yii məɔ dhyeeb bε ne Yoses, zənɔɔ Salome.

⁴¹ Ye nabε é, boa nadi egyee e ləog ε Yezu ɔ, ye é bəɔ é nadi edjedjaabal Yezu é għejn be nadi pε kyee dik Ghalile ɔ, zənɔɔ bədhiiti bətε ne boa nató

pε Yeluzalem bε nε bε nɔɔ lɔɔg wat étεp bε neekwyi-kwyee nyε nε mesa o.

Muu ε Yezu eekewaaa tɔ evit

⁴² Dáa ye nabε náá, dwoo moo é bikoko ε, ye nagoka é náá, mot nε mot ke εkoobal yε esesεε etεε náá, mεlem mε nadi du dwoo tak ε, nabε é mεlem mε dwoo saba.

⁴³ Tin, wɔ gwaa dhiiti mot, din ε le nabε é Zozef, nyε nadi é mot del Alimate. Nyε nadi é, ngöt tɔ bεdhil ε bot ε boo kwan eYuda. Yε mεfulu nabε é àadjala ne yii bεsø. Nyε nabε é nε εbwaalel ε εbee ε Σyον ε Ζeeb. Wɔ gwaa nyε zetó, kewaab muu ε Yezu pε daa Kukuma Pilat.

⁴⁴ Tin, Pilat eezεdjoka dáa Yezu naleegwyε kaab deenek ε. Bhii tak, nyε eezεdjóo mot nadi kɔ elo e esodja bε o, nyε é boozεdji nyε náá: «Yezu eeloogwyε mos é?»

⁴⁵ Bhii nyε nagwak bøøza mot nadi kɔ elo e esodja náá, bε naleε nyε tsεetse náá, ye nabε é Yezu naazegwyε é, nyε é boozεdje Zozef mot Alimate muu ε Yezu.

⁴⁶ Bhis Zozef nakabøm bheeza na puu ε, nyε é boozεsil muu ε Yezu é melaaba. Bhii tak, nyε eezεpil muu'ε tɔ bheeza tak. Tin, nyε eezεnøø yε, kewa tɔ evit ε bε nabwak tɔ εkok ε. Bhii tak, bε é boozεdiyal εbε ε evit ε tak nε boo εkok ε bε nakpak étεp tak ε.

⁴⁷ Ghuna Maali, moma del ε Makdala, nε Maali, nyεeg ε Yosøs, nadi ebee di bε nawa muu ε Yezu ε.

16

Yezu eegom bhis εsyee

1 Dáa dwoo saba nadhañ ε, wɔ gwaa Maali, moma dəl ε Makdala, nε Maali, nyεeg ε Zak, zεnøø Salome zetó, kebøm bømul ε na mbøe menuub étep bε neekeløøb yε é muu ε Yezu.

2 Tø ghooghom məlem dwoo meken mε yenga, bε eezegħħee menyel, zetó pe mεvit.

3 Be moo tin elii pak'øø: «Be ze aakobinjal mena ekok ε bε diyal evit nε yε ε nenak é?»

4 Dáa bε kabøn mis, gwyák pe sok ε, bε kabee ε, boo ekok ε bε nadiyal evit nε yε ε, yε eezebinjelaa, ye moo é ngwoob evit.

5 Wø gwaa bε zeni tø evit, bε kabee ε, dhiiti møø ngbaaz ndiindil pe mbø eghenj nε kaad na puu é nyel. E di tak wat, bwoo eezemet bε.

6 Møø ngbaaz tak é boozke ne nøø náá: «Sa mot ààbem ba! Bi sañ é Yezu, mot Nazaret, nabemaa é melaaba ø. Nyε eezegom! Nyε tokape wak. Beeka di bε nakel nyε ø.

7 Tóka, kεlεeε ne bødjekel bε ne Pyεed náá: “Nyε eetó, kεbwood bin pe Ghalile. Ye é penek ε bi aakeboma ne ne dáa nyε naleeε bin ε.”»

8 Bhii tak, bε eezewyis tø evit, zεsum kaab é gbakeba etεe náá, bεbebwl naasa bε. Wyisa bε nawyis tin ε, kaab wat, ààlεeε bot étep bwoo bε nadi ne yε ε.*

Yezu eezetel nyel nε Maali, moma dəl ε Makdala

9 [Yezu eezegom tø məlem mε elu eken e yenga, nyε nakan elyaal nyel'ε é nε Maali, moma dəl ε Makdala, moma nyε nasø embee esisim etεn ne ebá tø le ø.

* **16:8** Malak nasik nε Mbøe Bhaadal yε é wak. Ekwyala ee kalik'aak tok tø bømekana bε na mwa djas.

10 Wɔ gwaa Maali tak kεlεe etεp e tak nε bot ε nadi bε nε Yezu ɔ. Bε nadi é, tɔ ghoŋ ne megwyε.

11 Tin, dáa bε nadi egwak dáa Maali nadi eke náá: «Yezu é nε tsik! Mε eebee nyε!» Bøø djas nabε é ààmyaal nyε.

Yezu eezεtel bεdjekel bε nyel mbi tela sis

12 Bhis yenek, bot εbá nadi esik, tó pε dεl ε løø. Wɔ gwaa, Yezu zeboma nε nɔø é ze, nyε zokazεtel nyel mbi tela sis.

13 Bεdjekel binok bεbá zokabula, zεlεe bεsø bøø. Bøø ààmyaal bε yenek.

Yezu eezεtel nyel nε bεdjekel bε kam nε ngøt nalik

ɔ

14 Bhii tak, wɔ gwaa nyε zεtel nyel nε bεdjekel kam nε ngøt nalik ε, é sok bε nadi kɔ mesa edε edee ε. Tin, nyε eezεdul bε melø náá: Bε ààdum koŋ nε Zεeb. Døø nε εlyel ε lo bε di nε yε ε, ààmyaal sa bot ε nabee nyε, nyε eezegom ɔ nalee ε.

15 Bhii tak nyε eezεlεe nε nɔø náá: «Tóka kɔ bøø djas, kεgoolaka bot ε membyak djas Mbεε Bhaadal.

16 Mot é dum koŋ nε Zεeb, da nyε é duwa Zεeb øø, mot tak é waabela tsik. Mot é pεε εmyaal øø, nyε waabela ndjε tɔ epéε.

17 Beeka endem e mεbwala aalyaal náá, bak é bot ε di edum koŋ nε nam ɔ: Nε din ε lam, bε waaso embee esisim. Bε waalii elii na bes.

18 Bε waamet bεnyø nε mεmbø. Nεghu bε dε medii mε dho øø, yε aanàkwaasa bε sonok. Bε waakεl mεmbø møø kɔ bot ε mεbé, bot ε mεbé tsak.»

Yezu eezεsik pε daa Zεeb

19 Bhii Għejj Yezu nazelii nε nċċċa deenek ε, wċċ-
gwaa nyε zebbyet tċ-ċwoo. Penek, nyε ē ndiindil pε
mba eghxej ε Zeeb.

20 Bhii tak, będ-jekel naazetó mēdhik djas, kiegħola
Mbeeħ Bhaadal. Għejj nadi ē nε nċċċa sama wat,
ekwyi-kwyee bε tċ-ċċesa. Endem e mēbwala
menek ē nadi elyaal bot nε tssejtse náá, Zeeb ē
nadhis bε.]

Bekwel

Bekwel: Bekwel (New Testament)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bekwel

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025

93bbeee1-b255-555f-8c39-01878a3cad57